

LA REVISTA

IES Santa Coloma de Farners
2n trimestre 2010-2011

Índex

Fa trenta anys	
Vivències d'un soldat de lleva aquell 23 F de 1981 Joan Villaret	3
Opinió	
Canvi de calendari escolar Laura Battle	4
Crítica televisiva Arnau Restudis	4
Disset anys Mariona Pla	4
La neu, un fenomen anormal Robert Alcañiz	5
El futbol quan deixa de ser futbol Aaron Carles	5
Són realment bones les bosses orgàniques? María Martínez	5
Jo estic associat i tu? Adrià Tauler	6
Entrevista	6
7CiÈNCIEs	
2011: Any internacional de la química Jordi Serra	7
Astronomia. Capítol 1: Cosmologia Ferran Serra, Òscar Góngora i Joaquim Aranda	7
Un "veri" amplia la recepta de la vida Jordi Serra	8
GrAf0mAnIa La dIaBòLlCa MaNia D'eScRiUrE	
Càmping Mariona Pla	9
Nus Mireia Dilmé	10
La mort del Comte Arnau Meritxell Lafuente	10
L'heroi del temps Olga Gros	11
Ella Mariona Pla	11
Una casa amb mons per a tots Genís Portes	12
Marc Guillem Domíngol	12
Pany Ernest Morell	14
A l'hora d'anar a dormir Pol Valentí	14
La pedra màgica Sara Durà	14
El turó del vent Ivet Rovira	14
La meua vida, les meues coses... Judit Pujol	15
Artistes novells	16
LIIBrOfÀgla	
Parada obligatòria de Joan Barril. Premi Ramon Llull 1998 Marta Trepal	19
Sartre i la llibertat Joan Pubill	19
Itineraris	
I ara què? Isa Fontbona	20
La universitat Arnau Figueras	21
Avall que fa baixada Maria Deulofeu	21
Llocs per descobrir	
El desert del Sàhara a l'hivern Robert Alcañiz	22
Camins Sylvia Barragán	23
El pelegrí de Tossa Mar Aragonès	23
I si en fem una pel·lícula?	
Una terrible invasió d'hongaresos (i 2) Elvis Mallorquí	24
Música	
10 milles per veure una bona armadura Ernest Morell	25
All time low Sergi Guillén	25
Amelie Sergi Guillén	26
Activitats del centre	
DENIP 2011 IES de Santa Coloma de Farners	27
Finalistes d'un concurs de disseny de samarretes a Amer María Puigdemont	28
Activitats de Fol Isa Hernández i Eva Albert	29
Setmana Blanca: visita al Cosmocaixa dels alumnes de 1r d'ESO Arnau Restudis	29
1r Intercanvi VELO-BICI.CAT	30

Dibujos que la Laura Sánchez Martínez va presentar a un concurs del grup musical Perezza

LA REVISTA - 2n Trimestre curs 2010-2011 - Santa Coloma de Farners
 Correu electrònic: revistaessantacoloma@gmail.com
 Edita: Institut de Santa Coloma de Farners
 Imprimeix: AG Cantalozella
 Dipòsit Legal: GI-242/2009

Consell de Redacció:

Sergi Urzay
 Pau Pujol
 Pol Vives
 Ernest Morell
 Marina López

Coordinació de biblioteca

Sylvia Barragan
 Ramon Llorens

Bústia de col·laboracions

Podeu fer-nos arribar els suggeriments, col·laboracions, articles, cartes... a coordinació de biblioteca o a algun membre del Consell de Redacció.

Portada

Mar Seras

Contraportada

Narcís Figueras

Fa trenta anys

Vivències d'un soldat de lleva aquell 23 F de 1981

■ Joan Villaret

Havia de ser un dia especial a la "Cia. de Radio". Es llicenciaven els "Eneritos".

Aquest fet tenia una gran transcendència. Deixàriem de ser els "novatos", ja que aquella destinació era considerada per l'exèrcit com de dificultat especial. Calia molt de temps per a formar "Operadores de Radio". Només hi entraven dos "reemplazos" per any – juliol i gener. Passàvem a ser els veterans de la companyia.

Quan es va sortir de "paseo", la nau de la companyia va quedar totalment buida; la meitat s'havien llicenciat aquell mateix dia i la resta eren per Barcelona celebrant tan assenyalada data. Només quedava el "cuartelero" i el "cabo cuartel" que no era altre que un servidor de vostès. Ben entrada la tarda "el cuartelero" estava escoltant la ràdio i tocant la guitarra, suposo que maleint haver d'estar de servei en una data tan significativa. A través de la ràdio ens vàrem assabentar de l'enrenou que succeïa al "Parlamento" on un nombrós grup de guàrdies civils, comandats pel Tinent Coronel Tejero, havien irromput allí amb molta cridòria i trets. No teníem imatges, només els sons que sortien de la ràdio. Al cap de poca estona va començar el ball.

Vàrem saber que hi havia un intent de cop d'estat però ningú sabia ben bé el que passava. Una estona després, no puc recordar si fou abans o després que el rei parlés per la televisió, que va arribar un missatger a la caserna – venia en "vespa". Portava l'ordre de Capitania General de la 4a. Regió Militar "de Acuartelamiento" de tot el personal militar, ja fos professional o de lleva.

El llavors Tinent Coronel del Batalló de Transmissions, a qui anomenàvem "Kojac" perquè era totalment calb, va irrompre a la companyia juntament amb d'altres comandaments, amb una escridassada monumental al "cuartelero" perquè seguia tocant la guitarra. Vaig escoltar la frase "A ver si tendrás que cambiar la guitarra por el fusil". Jo, que estava una mica allunyat de la porta, en escoltar la cridòria, m'hi vaig acostar; quan ja era prop seu, vaig alçar la veu i pronunciant el preceptiu "Atención en la compañía, el Teniente Coronel". Aquest em va ordenar que formés la companyia, jo li vaig contestar que, com bé sabia, la meitat de la "Cia." s'havia llicenciat aquell mateix matí i que la resta de la tropa era per Barcelona de celebració. No recordo el que em va dir, però la conclusió era que busqués, allà on fos, gent de la companyia de ràdio.

Vaig sortir corrents de l'edifici del batalló, voltant per tot el quarter. Una estona després, comptats el "cuartelero" i jo, la companyia de ràdio restava formada per **cinc soldats**. Després d'escoltar uns quants renecs, vàrem rebre l'ordre –segons instruccions de Capitania General– de preparar, de forma immediata, les estacions de ràdio i els vehicles corresponents, per si es requeria dels nostres serveis amb la finalitat de garantir les comunicacions. A partir d'aquell instant, només recordo que vam córrer molt. Preparar 25 estacions de ràdio solia ser una feina que durava diversos dies amb la "Cia" al complet. Ens vàrem repartir les tasques, hi havia dos conductors traient els vehicles del "Parque" i els altres tres anàrem al "Parque de Transmisiones" a buscar les ràdios i els accessoris corresponents (bateries, antenes, etc.). Primera sorpresa, la porta del magatzem on es guardava el material estava tancada i ningú dels presents sabia on hi havia les claus.

Comunicant la incidència vaig haver de suportar una bona escridassada. En vista de la situació decidírem saltar la paret que dividia els diversos

magatzems (d'uns 3 metres d'alçada) per a poder accedir al material. En poc més d'una hora aquells 5 soldats havíem preparat, llestes per a ser utilitzades, totes les estacions disponibles, amb els vehicles corresponents degudament aparcats al pati d'armes. La resta del personal no feia res, Capitania General només havia ordenat preparar els equips de ràdio per a una eventual sortida si calia garantir les comunicacions. Això era força habitual que passés quan hi havia "maniobras" ja que tothom sortia a cobrir els enllaços entre diversos "Puestos de Mando".

El desconcert era total, la majoria de comandaments que anaven arribant a la caserna –acomplint l'ordre "de acuartelamiento"– preguntaven què estava passant. Ningú sabia què havia de fer i, menys encara, de quin bàndol posar-se. Una estona després de comparèixer el rei a la televisió, va venir un altre missatger de Capitania General, també en moto, amb un nou missatge que deia que la 4a. Regió Militar no donava suport al cop d'estat i que l'ordre "de acuartelamiento" es mantenia per a tot el personal i que només restés preparada la Cia. de Ràdio. La bogeria de les hores anteriors es va esmoreir de cop, **els militars professionals no haurien de triar bàndol**. Les ordres eren clares i directes; cap militar al carrer i que restessin a l'espera de noves ordres. De mica en mica, arribaren la resta dels companys, ningú volia entrar abans d'hora. Ens deixaren anar a dormir, això sí, vestits. L'endemà tot va tornar a la normalitat, ja a la tarda es varen endreçar els vehicles i les estacions de ràdio.

Cal destacar alguna cosa d'aquell dia: probablement érem l'únic quarter de Barcelona que no sabia res. Aquesta afirmació se sustenta en el fet que aquell mateix dia es va llicenciar tota una lleva. En d'altres, amb no sé quina excusa, ni hi hagué llicències ni tan sols deixaren sortir als soldats de "paseo". També hi podia haver influït el fet que a la nostra caserna hi havia un nombre considerable de militars que havien estat sancionats per haver format part de la UMD. També hi podia haver influït el fet que el comandament operatiu del regiment estava fora de Barcelona (érem un regiment de muntanya). Més curiositats, el general Alfonso Armada, abans de passar al servei directe del rei, havia estat el general de la nostra divisió. Del seu pas pel comandament en quedava una multitud de fotografies que restaven exposades a la cantina. A l'endemà del fallit intent de cop d'estat, havien desaparegut la majoria de les fotos. Per què? Ningú volia que se'l relacionés amb el general Armada.

Opinió

Canvi de calendari escolar

■ Laura Batlle

L'exconseller d'educació, Ernest Maragall, va imposar un canvi en el calendari escolar. Aquesta llei va obrir, i es pot dir que encara es manté, un gran debat sobre aquesta setmana, la setmana blanca.

La veritat és que aquesta setmana té grans avantatges i inconvenients. Per això he cregut que era adient parlar-vos dels avantatges i alguns inconvenients.

Un dels grans avantatges que té és que pot potenciar el turisme d'hivern, ja que aquí a Catalunya disposem d'un gran ventall d'activitats de muntanya. També està bé que durant uns dies de treball fort els nens puguin disfrutar d'una setmana entremig d'aquest hivern.

Un dels inconvenients és que la majoria dels pares no saben si podran compaginar els horaris, ja que moltes vegades no poden escollir les seves vacances. Un altre inconvenient és que amb una setmana lliure els nens tallen el ritme de treballar i quan tornen a l'escola els costa tornar a agafar el ritme, ja que ells no hi posen gaire de la seva part.

Bé, ara que ja em hem inaugurat la primera setmana blanca crec que ha estat més beneficiosa aquesta setmana que no pas una a l'estiu. En principi, semblava que aquesta setmana seria una mica avorrida, però ha estat tot el contrari, hem pogut disfrutar, aixecar-nos tard, poder jugar amb els amics... Però ara toca tornar a la rutina de cada dia, aixecar-se aviat, fer deures...

Estic completament segura que moltes famílies han pogut disfrutar aquesta setmana, però després em poso a pensar en aquelles que s'han hagut de quedar a casa i no l'han pogut disfrutar, i la cosa ja canvia.

És clar que, des del punt de vista dels que han pogut passar una setmana blanca divertida, ha estat genial, per l'altra banda no estic completament segura de si preferirien una setmana d'estiu.

Bé per això us deia que aquest tema ha obert un gran debat a Catalunya ja que té moltes avantatges però també té inconvenients. De fet, aquesta setmana ha sigut com si fos la setmana de prova, ja es veurà si l'any que ve es fa.

Crítica televisiva

■ Arnau Restudis

La televisió és un aparell que es va inventar el segle passat. És un invent que va agradar molt, però hi ha persones que s'hi passen hores mirant-la i això no va gens bé per la vista. Això de la televisió, al final, s'ha convertit en un negoci amb els anuncis, els índexs d'audiència, els programes en què pots trucar i amb lletra petita diu: "Preu del missatge 1€ i una mica més". I també, amb això de la Televisió Digital Terrestre (TDT), tothom o es va canviar la televisió o es va haver de comprar un aparell de TDT. Un altra vegada a gastar diners.

De la televisió, hi ha molts temes per parlar-ne com per exemple si val la pena veure el que ensenyen per la televisió perquè més de la meitat del que fan no val res de res, com els programes d'"*Intereconomia*" on sempre estan criticant Catalunya i els catalans. Sort que sempre hi ha bons programes, com per exemple a TV3 on hi fan l'*APM*, *Polònia*, *Crackòvia*, *Zona Zàping*... I passa el mateix amb les sèries i els canals de televisió infantils, n'hi ha que són interessants i estan molt bé, però n'hi ha que no valen ni un duro. A mi, el que m'agrada més són els canals de la televisió en català, però també miro algun en castellà quan fa alguna cosa interessant.

Amb la televisió, a vegades, hi pot haver problemes, com per exemple això d'ara que els valencians els han tancat els repetidors de TV3, hi ha molts valencians que estan molt enfadats amb el president per haver-los tret tots els canals en català. Sort de les noves tecnologies, encara poden veure'ls per internet. El president de la Comunitat Valenciana ho deu haver fet perquè com que és del PP no li interessien els catalans. A Catalunya crec que tenim uns dels millors canals d'Espanya i de molts països més (jo crec que són els millors canals).

O no sóc expert en crítica de la televisió, per això hi ha els crítics televisius, com aquell que imiten al *Polònia*, un tal Ferran (no n'estic segur que es digui Ferran). El *Polònia* és un programa de crítica política imitant els polítics i crec que ho fan molt bé, però el programa el fan per riure's dels polítics, no per criticar-los, perquè els polítics, entre ells, ja es critiquen cada dos per tres (al final ja es tornen molt pesats). El *Crackòvia* tampoc ho és, però l'*APM* sí que ho és, però només una mica. En l'*APM* es veuen les bogeries que hi ha en els altres canals, és clar que també ensenyen els errors que fan els periodistes de qualsevol canal o també els modifiquen. I ara prou de criticar televisió que potser m'he passat (no ho crec que m'hagi passat de crítica...).

Disset anys

■ Mariona Pla

Disset anys no són res per una persona que en té gairebé setanta. En canvi, per una persona com jo, ho són tot; de fet, és la meua vida. Només porto disset anys en aquest món i ja he viscut dues etapes: la infantesa i l'adolescència. Són relativament pocs aquests anys, però dues etapes en tan poc temps, són moltes. I, d'aquí poc, en començarà una nova, aquesta serà legal més que no pas "experimental": passaré a ser adulta socialment.

Fins als disset he après com divertir-me i, d'aquesta manera, com buscar coses que no m'avorreixin, he descobert què m'agrada i què no; he experimentat emocions, algunes agradables, d'altres no tant; m'han ensenyat què és l'amistat i en què es basa. He après què és la por, el respecte, l'educació, la tolerància, la justícia; què es pot témer i què no, què es pot dir i quan... En aquest període de temps s'aprèn el que en un futur et pot servir per sobreviure.

I és ara, quan et comences a trobar còmode en aquesta etapa, que se t'obren altres portes i la possibilitat d'augmentar la teua llista de preguntes sobre la vida, sobre el que t'envolta i sobre els que t'envolten. És ara que veies que tot començava a posar-se a lloc que et plantegen altres preocupacions: "Vols anar a la universitat? Si és així, quina carrera vols fer? I si no ho és, aniràs a treballar o a fer un cicle formatiu? On aniràs a estudiar? Quan et trauràs el carnet de cotxe?"

En aquest moment t'adones com pots arribar a ser d'important. Sí, sembla una bestiesa, però mai abans havies pres una decisió que et pogués repercutir la resta de la teua vida. Ara és quan començarem a prendre decisions que impliquen el nostre futur (com votar a les eleccions, ja siguin municipals com estatals).

Serà al cap d'uns anys que ens preguntarem si vam escollir correctament les nostres respostes o si vam triar el camí correcte. També pensarem en aquells anys que tants ens semblaven i que semblaven tan importants per tot el que havíem arribat a aconseguir, però que ara tan sols formen part de la nostàlgia.

Aquest any totes les persones que vam néixer durant l'any 1993 celebrarem el nostre divuitè aniversari com un aniversari més, però amb la petita diferència que se'ns obren i, a la vegada, se'ns tanquen portes. Com serà el que ens espera?

Opinió

La neu, un fenomen anormal

■ Robert Alcañiz

La neu és un fenomen atmosfèric molt peculiar, no només neva poques vegades sinó que, quan neva, ho fa lluny de casa i ens la perdem. I és que la neu necessita fred, molt fred, i a més de fer fred ha de precipitar, o sigui que hi ha d'haver núvols; en definitiva, et pots considerar un privilegiat si neva, encara que, segons com t'ho miris, no ets tan privilegiat.

A molta gent no li agrada la neu i a molta altra gent li agrada. Als que no els agrada la neu solen ser persones grans, gent d'entre 40-65 anys, i un petit percentatge de mares i també de nens. En canvi, a la gent que li agrada sol ser aficionada als esports de neu i, per sobre de tot, els estudiants d'entre primer de primària i segon de batxillerat.

La neu té moltes utilitats, per exemple el fet de no anar durant un o dos dies a l'escola. De fet hi sortim guanyant tots, o si no quasi tots. Els alumnes estan encantats de no anar a l'escola, els professors també, perquè encara que no ho sembli els va la mar de bé descansar una mica, i fins i tot jugar amb ella una mica. Però l'Estat no crec que hi surti guanyant, ha de contractar màquines de neu i ha de tirar sal, encara que amb els diners que tenen no em fan pena.

Una altra possibilitat és divertir-te amb ella mentre no vas a l'escola, com per exemple fent ninots de neu, anant amb trineu o fent una guerra de boles de neu amb els amics. Encara que, quan tornes a casa, estàs xop, tant d'aigua com de suor.

I, si no et fa el pes això de quedar-te xop i tens uns quants calerons estalviats, pots anar a fer esquí de pista, a qualsevol pista d'esquí: pistes per baixar, Snow parc, pistes de trineu... I si també t'agrada l'esquí i no tens gaires diners, pots fer esquí de fons, encara que cansa més perquè has de pujar per després baixar.

I, per si no en tenies prou, pots mirar si fan alguna competició d'esquí, de patinatge sobre gel o d'algun altre esport d'hivern i anar-los a veure en directe. Però, si no et trobes bé o no t'agrada la neu, pots optar per quedar-te a casa mirant la televisió, encara que, si tens una altra idea, no et quedis curt i posa-la en pràctica, tu tries!!

El futbol quan deixa de ser futbol

■ Aaron Carles

Jo jugo a futbol des dels set anys. Vaig començar jugant en els prebenjamins del Centre d'Esports Farners fins a la categoria de benjamí. Després vaig jugar a la categoria d'aleví al Club de Futbol Sils i ara actualment pertanyo al CERIU DARENES en la categoria d'infantil.

Crec que el futbol base (així com tots els esports) hauria de ser una eina formativa per a tots els joves, primer com a educació i després com a escola per aprendre l'esport que s'ha triat.

Amb la meua poca experiència, veig que tot gira en guanyar, guanyar i guanyar, amb el tot s'hi val, amb la mala educació, sobretot d'alguns pares que es pensen que tots som Messis i Iniestas, i d'aquests en surt un molt de tant en tant. Penso que si tots hi poséssim una mica de la nostra part (jugadors, entrenadors, pares i directius) aconseguiríem un món molt millor en el futbol i per extensió en l'esport formatiu.

Són realment bones les bosses orgàniques?

■ María Martínez

La gent pensa que aquestes bosses especials, que se suposa que ens han de servir en la lluita constant contra el canvi climàtic i la contaminació, són la solució, i la veritat és que jo també ho pensava, fins que un dia parlant amb el meu pare va sorgir aquest tema i després d'aquell dia tinc moltes preguntes sense respostes, com per exemple: qui cultiva les plantes amb les quals es fan les bosses? Quanta contaminació envien a l'atmosfera les fàbriques que les produeixen? Com es fan? Quant de temps tarden a descompondre's les bosses al mar o bé als rius? Totes aquestes són les preguntes que em faig, i no aconsegueixo trobar la resposta.

Ja que són moltes les meves preguntes, he pres la decisió de gastar uns euros més en la meua compra per adquirir unes bosses especials de roba que són prou grans i maques, i a més tenen moltes qualitats ja que són plegables, per tant les pots portar a la motxilla; tenen una decoració molt maca i pots escollir la que vulguis; si es trenca anant a la mateixa botiga on la venen te'n donen una de recanvi; en el trajecte cap a casa o fins al cotxe no et fan mal les mans perquè tenen unes nanses de goma per tal que no et facin mal... I així un munt més de qualitats que prevenen al medi ambient d'una catàstrofe.

Una altra opció és anar a comprar amb el carro de l'àvia que encara que una mica gran va molt bé i no pesa gens.

Opinió

Jo estic associat i tu?

■ **Adrià Tauler**

Un grup d'amics queden, dia rere dia, en un lloc. Es dediquen a parlar de les seves preocupacions, de com va l'escola, l'institut o la universitat. Potser, de com va el país o de si el noi/a de la fila del darrera els ha mirat amb careta de xai degollat.

On em vull centrar no és en els temes de conversa, sinó en el que representen. El grup d'amics és un grup individualitzat els problemes del qual un cop parlats i discutits se'ls emporta el vent. Quan els individus intenten recórrer a l'administració són catalogats com a individuals o menors. Quan algú, jove o vell, decideix recórrer a l'àmbit dels ajuntaments per canviar situacions, tant sigui amb idees bones o dolentes, es troba amb la barrera de la individualització.

Un conegut grup de la dècada dels noranta cantava: "El pueblo unido jamás será vencido" a la lletra d'una de les seves cançons més popular. Resulta que no anaven tan equivocats. És cert que si demanes les coses des d'un grup de gent tothom té més credibilitat i és més escoltat. Però, en un món tan burocratitzat com el d'avui en dia, resulta que l'oficialitat d'aquest grup de gent és un requisit.

Retornem al nostre grup d'amics del primer paràgraf. Aquests decideixen organitzar una acampada a dalt de tot del castell de Farners. Resulta que un individu del grup d'amics va demanar permís i li fou denegat. Fi de la història.

Un segon grup, amb un nombre idèntic d'amics, amb els mateixos interessos i preocupacions que el primer, també vol acampar al castell de Farners. Els integrants d'aquest, però, decideixen perdre una tarda per acostar-se a l'ajuntament i portar uns estatuts base descarregats d'internet i emplenats. Potser han perdut una tarda, sí, però ara no és un qui vol demanar per acampar a dalt de tot del castell de Farners, són els G.U.A.I.S (Grup Unit i Animat amb Intel·lecte Superior) o com hagin volgut ser anomenats.

Evidentment, com que generalitzar està de moda en una societat moderna com la nostra, els primers eren un grup de joves desmanegats que anaven a destrossar el castell, mentre que els segons són els joves modèlics que tenen tots els papers en regla i volen gaudir d'una jornada educativa tot recordant com vivien en el segle XI. Com sabem tots, això és totalment fals, òbviament la diferència entre ambdós grups és, simplement, una tarda.

L'associacionisme és bo, t'obliga a fer projectes, a trobar-te periòdicament amb una sèrie de gent de la qual la vida t'allunya tal i com fan les ones del mar amb una pilota que cau al trenc d'aquestes. La vida et porta aquí i allà, t'allunya dels orígens i t'apropa altra vegada. És bo que un cop tornem trobem aquells vincles que vàrem deixar durant la nostra joventut. Encara que només sigui en un tros de paper, una associació deixa per escrit les paraules que poden escapar-se per algun forat. Per tot això jo em vaig associar i tu?

Entrevista

– **En quin any vas agafar diabetis?**

– Al 2001, crec.

– **Com te'n vas adonar? Notaves alguna sensació?**

– La veritat és que jo no me'n vaig adonar però vaig anar a l'Hospital Trueta a buscar uns resultats d'anàlisi per una altra cosa i em van dir que tenia el sucre molt alt, a 650mg/DL i que segurament es tractaria d'un cas de diabetis.

– **Què va passar els següents dies?**

– Em van tenir allà ingressat durant 15 dies per anar-me fent un control i per ensenyar-me a mi com mesurar-me el sucre a casa i a la meua dona com subministrar-me la insulina sense haver d'anar a l'ambulatori cada vegada que em toqués la dosi.

– **Quants cops al dia t'havies de punxar la insulina?**

– Al principi 3.

– **Quant de temps vas estar amb la insulina?**

– Amb la insulina vaig estar un any i mig tot i que progressivament la vaig anar disminuint sense que m'ho digués el metge perquè em vaig posar a fer esport diari, al principi caminant però després anava per la muntanya amb bicicleta perquè m'avorria i vaig passar a fer uns 30 km de muntanya cada dia, i si em continuava punxant les dosis de insulina em donaven baixades molt fortes i era molt perillós perquè em marejava i si en aquell moment estava per la muntanya en bicicleta podia ser perillós. Així que mica en mica vaig anar reduint la quantitat fins que només me'n prenia una al dia. A la següent visita, quan li vaig explicar al metge, em va mirar la llibreta on jo apunto a quant estic de sucre i em va dir que ja no em calia la insulina ja que tindria baixades.

– **Què havies de fer cada dia?**

– Al principi m'havia de mirar el sucre 6 cops al dia (abans i 2h. després de cada àpat), vaig estar així aproximadament el mateix temps que la insulina; després me'l van fer mirar cada dos setmanes un dia sencer i ara ja, des de fa uns 3 anys, només mel miro un dia cada mes i només un cop, 2h. després d'algun àpat, qualsevol.

– **A part de pel sucre, vas notar satisfacció pel fet de fer un esport?**

– Sí, perquè abans no feia res d'esport i començar a fer-ne em va ajudar a sentir-me bé amb mi mateix. A part, amb un any em vaig aprimar 15 kg i això afavoria a que el sucre es mantingués estable.

– **Tant d'esport, et va servir d'alguna cosa al final?**

– Sí, perquè mica en mica en pàncrees em va tornar a funcionar i em van donar l'"alta" de diabètic, tot i que per seguretat em van recomanar mirar-me el sucre a casa un cop cada 3 setmanes o un mes per si en algun moment em tornava a pujar anés al Trueta directament, sense ni tan sols passar per l'ambulatori, però, que sobretot, no conduís jo.

– **Així, estàs prou agraït de l'esport, no?**

– Sí, es podria dir que m'ha ajudat a poder portar altra vegada una vida normal, però no només jo, sinó també la meua família, perquè ara ja podem anar a dinar fora sense cap problema, cosa que abans era impossible perquè m'havia de pesar tot el menjar perquè no superés el límit i seguir una dieta específica. Però per fer esport ara ja tot això ha quedat enrere.

7Ciències

2011: Any internacional de la química

■ Jordi Serra

“**Química**: Ciència que estudia l'estructura, transformacions i propietats de la matèria a partir de la seva composició atòmica”.

Diccionari de la RAE, quarta acceptió.

“L'arrel del problema és la indústria **química**... Qualsevol substància que llancem a l'atmosfera ens passarà factura durant segles. Ara es prohibeixen les substàncies quan es demostra que són nocives per a l'home o per a la naturalesa. I hauria de ser a l'inrevés. La indústria química hauria de demostrar que el que produeix és innocu abans de llançar-ho a l'aire”.

Raquel Montón, de Greenpeace, al magazine on line Waste, setembre de 2005.

“La ciència ha estat l'eina que ha permès a l'home aconseguir, al llarg del temps, una major esperança i qualitat de vida. Entre totes les ciències ha estat la **química** (...) la que en major mesura ha contribuït a oferir respostes a les necessitats de l'ésser humà”.

Declaració de la Química, proclamada a Madrid el 16 d'abril de 2002

Aquesta és un petita mostra del frondós (i tempestuós) bosc de sentències que estem acostumats a llegir o escoltar sobre la química i que mostren antagoniques visions d'un concepte aparentment ben definit i d'ús quotidià i general. Tot llegint-les sorgeix el dubte de si realment s'estan referint al mateix, i un recorda al bifront Déu Janus de la mitologia romana, el Henry Jekyll transvestit en Edward Hyde, el *Ying* i el *Yang* de l'esoterisme oriental o la il·lusió òptica del conill i l'ànec. És la química la gran benefactora de la humanitat o la nefasta responsable d'un de moment hipotètic i imminent desastre universal?

Si ens atenem als fets provats cal començar a recordar que tota la natura que ens envolta dansa al so de la química, natural, però química. I si mirem els artefactes amb què interactuem contínuament, sense ocasió d'escapar de la seva influència, també estan modelats per la química, artificial, però química. Aquesta contraposició entre química natural i artificial és confusa si ens basem en els mecanismes que expliquen les reaccions, perquè no són sempre els mateixos, però ens recorda, i aquí rau la diferència crucial, que de les 14 milions de molècules que coneixem, la immensa majoria no existia de manera natural abans que els laboratoris les haguessin creat. I, a més, en la major part d'elles el desconeixement sobre els seus possibles efectes en el medi és encara molt elevat.

Just seria reconèixer que la nostra vida seria molt diferent, per pitjor, si no s'hagués produït la gran transformació i avenç que el desenvolupament de la química ha propiciat en menys de dos segles. No podem pensar en la cirurgia sense anestèsics ni antisèptics, en els avions sense aliatges lleugers ni gasolines especials, en els vestits sense colorants, en els ponts sense acer i ciment, i en els túnels sense explosius... L'avenç prodigiós de la nostra civilització en els darrers dos-cents anys, molt més gran que en els quatre mil anys anteriors, és el resultat del desenvolupament i aplicació de la ciència química, per la qual l'home ha adquirit un control sobre el medi exterior i augmentat la seva independència respecte ell.

I també seria just reconèixer que no sempre s'han aplicat les degudes cauteles ni s'han evitat els efectes secundaris d'aquesta indústria, en forma d'emissions que han contaminat aigües, aires i sòls. La ciència, i en conseqüència la química, és una activitat aparellada a qualsevol societat democràtica i que vulgui tenir una economia potent. No podem concebre un futur en el que la química no segueixi jugant un paper central en la societat, l'economia i el desenvolupament. Però per a això ha de transformar-se per

aconseguir consumir menys recursos, incrementar la seva eficiència i disminuir les seves emissions. I aquest és un programa que ja està en marxa a les societats més avançades, encara que aquestes acostumin a ignorar aquesta metamorfosi.

Un bon punt d'inflexió en la valoració social de la química hauria de ser la celebració aquest 2011 de l'Any Internacional de la Química, proclamat per l'Organització de les Nacions Unides a finals del 2009, aprofitant el centenari de la concessió del premi Nobel de Química a Marie Curie. La declaració insta als estats membres a impulsar iniciatives que incrementin la consciència pública sobre la importància de la química i difondre els coneixements que es generen en aquesta disciplina. Espanya, un país on l'injustificat prejudici “anti-químic” està especialment arrelat, hauria d'emprendre la preparació d'un programa d'activitats que permeti anar des-terrant aquesta subtil contaminació mental que provoca el rebuig a una disciplina essencial en el panorama del coneixement i de la ciència aplicada.

Astronomia

Capítol 1: Cosmologia

■ Ferran Serra, Òscar Góngora i Joaquim Aranda

Mai no us heu preguntat quins són els nostres orígens, què som i cap on anem? Tot seguit ens endinsarem en els confins de l'univers.

Primer començarem explicant l'origen de l'univers, basant-nos en la teoria del “Big Bang” (la gran expansió). Haurem de recular en el temps uns 13.700 milions d'anys per retrobar-nos amb una partícula infinitament petita i densa que concentrava tota l'energia i la massa que actualment “coneixem”. Per raons que avui en dia no sabem va haver-hi un desequilibri en aquesta partícula, i es va expandir en poques mil·lèsimes de segon.

Al principi de l'expansió, l'univers era opac perquè els electrons encara no estaven units als nuclis dels àtoms i la llum rebotava entre ells. Per causa de la gravetat, els àtoms s'atreïen entre si, fins a formar les galàxies, les estrelles, els planetes...

L'univers està en constant expansió, encara que segons la teoria de la gravetat l'univers hauria de aturar-la i recompartar-se a la partícula del “Big Bang”, fet que es coneix com el “Big Crunch”. Però, en estudis que va fer el doctor Edwin Powell Hubble, es va reflectir que l'univers no tornaria al seu inici, sinó que, a més a més, cada cop s'expandiria més de pressa, a causa de l'energia fosca que actualment no sabem què és.

Sempre ens estarem preguntant coses sobre els nostres orígens i el nostre futur però trigarem molt de temps a saber el que va passar, i molt probablement no ho arribarem a saber mai. Però diuen que l'últim que es perd és l'esperança.

Bibliografia:

- Viquipèdia
- http://astronomia2009.es/El_Tema_del_mes.html

Imatge del moment de l'expansió del Big Bang. (Imatge feta amb ordinador)

7CiènCiEs

Un "verí" amplia la recepta de la vida

■ Jordi Serra

"Hi ha altres móns, però tots estan en el nostre". Aquest va ser un dels eslògans més corejats durant les revoltes d'estudiants del maig del 68. Doncs bé, l'equip dirigit per Felisa Wolfe-Simon, de l'institut d'astrobiologia de la NASA, ha demostrat, en descobrir un bacteri que utilitza l'arsènic per viure i crear vida, que la utopia és una realitat.

A principis del segle XX, el científic alemany Paul Ehrlich, premi Nobel l'any 1908, juntament amb el seu col·lega japonès Sahachiro Hata, van descobrir el "salvarsà", que durant més de 30 anys (fins l'aparició de la penicil·lina), va ser l'únic fàrmac existent per combatre el *Treponema pallidum*, causant de la malaltia sífilis. No obstant, el tractament amb aquest medicament comportava enormes riscos ja que el seu principal compost actiu era l'arsènic, element químic d'alta toxicitat. I és precisament dins aquest context on la troballa feta per l'equip de Wolfe-Simon, en col·laboració amb altres investigadors americans, correspon un veritable canvi de paradigma pel que fa referència a les bases més sòlides de la teoria cel·lular.

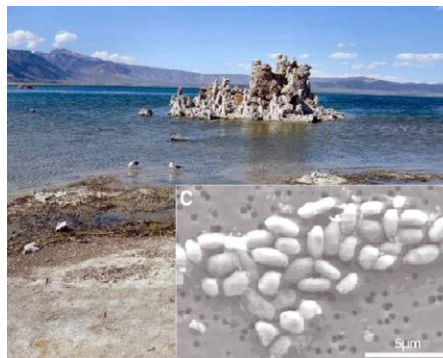
Fins al passat 2 de desembre de 2010, la comunitat científica treballava en base a un sol model: tots els organismes vius, des del microbi més petit als éssers humans (i avui som més de 12 milions d'espècies diferents), compartim un mateix patró, una mateixa maquinària molecular: àcids nucleics (ADN i ARN, que contenen els plans de construcció i les instruccions de funcionament), proteïnes (que executen les instruccions dels plànols), lípids i glúcids (maons i combustible).

Per construir tot això es necessiten sis elements fonamentals: carboni (C), hidrogen (H), oxigen (O), nitrogen (N), sofre (S) i fòsfor (P). Són materials corrents, dels més abundants en l'univers: són les restes de les estrelles. Tan vulgars, que la quantitat d'ells necessària per "construir-nos" costaria menys de 10 euros. Som pols d'estrelles, però molt barats. Sembla que tots descendim d'un mateix ancestre: un microbi que va viure 3500 milions d'anys enrere. I com que tots som parents, tots funcionem amb els mateixos mecanismes.

Els paradigmes, en ciència, condicionen el tipus d'interrogants que es fan els científics durant un cert període de temps. Així, de la mateixa manera que Einstein va demostrar amb la teoria de la relativitat especial que el paradigma clàssic de la física quedava obsolet, en biologia, el descobriment anunciat per Wolfe-Simon suposa una "revolució" i, per tant, un canvi de paradigma per a la biologia.

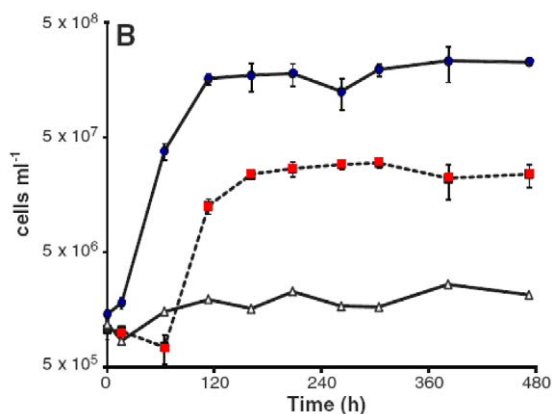

Va ser al llac californià Mono, d'aigües molt salades i riques en arsènic, on els investigadors van descobrir uns bacteris pels quals l'arsènic no és un verí. Tot al contrari, la *GFAJ-1* pot conviure amb ell i l'assimila en les seves fraccions cel·lulars i biomolècules vitals, inclòs l'ADN, ocupant el lloc del fòsfor. Així, són capaços de sobreviure amb un o altre element, encara que sembli que segueixin preferint el fòsfor, en un cas insòlit d'adaptabilitat. La demostració de la substitució del fòsfor per l'arsènic és molt exhaustiva perquè, tal i com va dir l'astrobiòleg Carl Sagan, "una fita extraordinària sempre requereix demostracions extraordinàries."

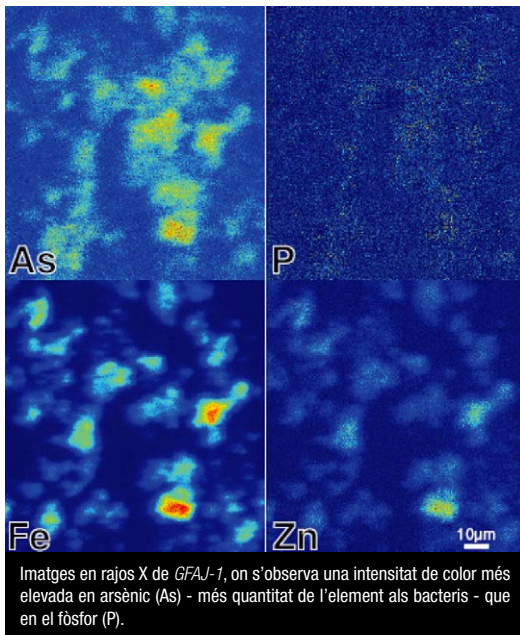
Els investigadors van recollir fang del llac i van afegir les mostres a un medi artificial salí deficient en fòsfor, que va ser substituït per arseniat. A continuació, van realitzar una sèrie de dilucions amb la intenció d'eliminar qualsevol resta de fòsfor present a la dissolució i reemplaçar-lo amb arseniat. Van trobar que un tipus de microbi en aquella mescla semblava créixer més ràpid que altres. El que van fer llavors va ser aïllar l'organisme i van descobrir que quan es cultivava en una solució de arseniat creixia un 60% més ràpid que en una medi ric en fòsfor. Per altra banda, l'equip de Wolfe-Simon va conrear *GFAJ-1* amb èxit en un medi molt pobre en fòsfor i saturat d'arsènic. Quan es va retirar tot el fòsfor i es va substituir per arsènic, *GFAJ-1* va seguir creixent, i anàlisis posteriors van demostrar que les quantitats d'arseniat detectades eren similars a les esperades de fòsfor en la bioquímica cel·lular normal, la qual cosa suggeria que l'organisme estava utilitzant l'arsènic per construir els compostos orgànics de noves cèl·lules de *GFAJ-1*.

Segons la NASA, els resultats d'aquest estudi afavoriran investigacions en moltes més àrees, com ara en l'evolució de la terra, la química orgànica, els cicles biogeoquímics, la lluita contra diverses malalties i la investigació sobre el sistema terraquí, a més d'obrir noves fronteres en microbiologia i, sobretot, en astrobiologia.

El gràfic mostra l'augment del nombre de colònies al llarg del temps de *GFAJ-1* en cultius de fòsfor (quadrats vermells), arsènic (rodones blaves) i una mescla dels dos (triangles blancs)

7CiÈnCiEs

Imatges en rajos X de GFAJ-1, on s'observa una intensitat de color més elevada en arsenic (As) - més quantitat de l'element als bacteris - que en el fòsfor (P).

“A més de qüestionar la suposició que el fosfat és absolutament necessari per a la vida, l'existència del bacteri ofereix l'oportunitat de triar realment la funció del fòsfor en diferents sistemes biològics”, assenyala Steven Benner, expert en la química de l'origen de la vida de la Fundació de Evolució Molecular Aplicada, a Florida. Fins i tot pot arribar a ser una manera d'utilitzar aquests microbis per combatre la contaminació per arsènic en el medi ambient, en altres.

Mentrestant, Wolfe-Simon i els seus companys coincideixen que queda molta més feina per fer. El primer pas és veure si aquestes o bé altres bacteris reemplacen el fòsfor per arsènic de manera natural, sense ser forçades a fer-ho en un laboratori. El grup també planeja seqüenciar el genoma del microbi.

“Tenim 30 anys de fascinant treball per davant per esbrinar el que està passant”. *Wolfe-Simon*

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Càmping

■ **Mariona Pla**

Darrera dels contenidors de reciclatge, dins dels lavabos comunitaris, assegut en un banc, per sota alguna taula del bar o bé a la porta de sortida dels treballadors d'aquest... a tot arreu on podia tractava tant amb armes com amb drogues. També, a la mínima, es posava violent.

Tenia disset anys i el cabell castany clar; uns ulls blau cel que sota unes celles brunes ressaltaven i transmetien por, tristesa i una certa incomprensió. La seva manera de caminar era peculiar i estranya, mai abans havia vist una forma de caminar com aquella. Vaig deduir que deuria ser a causa de la seva altura i de la manca de musculació.

Jo no entenia com una persona com ell (tímida, seriosa, misteriosa i alhora simpàtica) podia fer tot això. Creia que, potser, la ira o el seu voltant l'encegava, però no era així. Ell era intel·ligent, tenia una altra perspectiva de la vida i sabia que el que estava fent no era correcte.

— Per la meua família — em va especificar amb una mirada sincera i amb els ulls humits-, ho faig per la meua família.

Aquestes paraules em van deixar sorpresa, atònita. Mai m'hagués esperat una resposta com aquella. Va abaixar el cap com si es sentís culpable d'aquelles paraules, va tancar els ulls i va respirar fons. Durant aquell instant l'expressió de la meua cara, que reflectia el meu estat d'estupefacció, no va canviar. Quan va acabar de respirar, em va mirar de reüll; s'esperava una reacció com la meua:

— Cada dia, un es desperta amb la seguretat que res ha variat des d'abans de tancar els ulls. — Havia aixecat el cap, tenia la mirada perduda-. Dia rere dia veiem que el canvi forma part de la nostra vida, és constant i es troba en el moment. Mira, et posaré un exemple senzill perquè, encara que sigui una mica, m'entenguis. Veus la noia morena del vestit blau marí que està al costat de la barra ballant? Doncs, és la Clàudia. Té vint-i-un anys. Observa-la.

Vaig fixar la mirada a la Clàudia. No semblava, a primera vista, tenir res especial. Una noia com qualsevol altra amb vint-i-un anys en un pub un dissabte a la nit: normal. Què li passava?

— El seu xicot, el que està al costat de la porta del lavabo i s'acaba de passar la mà pel nas, és el meu millor client, però, tot i així, deu molt a gent més perillosa que jo i aquesta és l'última nit de la seva vida. La Clàudia gaudeix de la nit com una més, sense saber que és la darrera per la seva “mitja taronja”. Estaria aquí si sabés que són els últims moments de vida de la seva parella? La seva vida ha seguit un camí molt fàcil des que el va conèixer, perquè han compartit molt; però, ara, el camí ja no serà així, canviarà. Serà un camí que no espera, ni vol seguir. Ho sé, se t'acaben d'acudir infinites preguntes sobre ella i el seu futur. No la coneixes, encara que t'has preocupat per ella, a part de sentir pena i compassió. Per què? — va girar el cap i va mirar-me fixament als ulls -, perquè a primera vista es veu innocent i creus que no es mereix un dolor com el que li espera. Saps la quantitat de gent que pateix, ara mateix, per una cosa semblant? Anem a dormir amb la creença que, demà, tot estarà allà on ho vam deixar, com si el món es parés mentre nosaltres descansem. I si no és així? És cert que hem de viure el moment, però sense oblidar que existeix la possibilitat que demà potser ens espera un canvi inesperat.

La Clàudia va continuar ballant després que el seu xicot li digués que tornaria un cop acabés de parlar amb dos coneguts. Quan va veure el xicot de la Clàudia sortir del local amb aquells coneguts, va aixecar-se del sofà, va agafar la beguda que tenia sobra la taula i se la va veure de cop. Immediatament després, es va ajupir per dir-me:

— Vaig a abraçar la Clàudia, ja que ho necessita o, si més no, ho necessitarà més d'una vegada ara que haurà d'aprendre a viure sense el meu germà.

GrAfoMAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Nus

■ Mireia Dilmé

Un nus d'ansietat i nerviosisme s'acumula dins meu. El sento aquí, ben a prop del fetge, el ronyó, el pulmó o el que vulgui que sigui. No causa dolor físic però és una molèstia reiterada que em va posant més i més nerviosa. Què és? Què em passa? Què faig? Qui em veu? Com em veu? Qui sóc? És la meva ment la que m'ataca a preguntes? Per què ho fa? Crec que tinc respostes: potser la gravetat m'ha afectat en aixecar-me del llit o qui sap, potser és degut al cop de llum en obrir aquella làmpada que a més de dilatar-me les pupil·les pot haver aconseguit afectar el meu organisme. És clar! La maleïda làmpada de vapor de sodi, el maleït color groc ataronjat que desprèn, la maleïda escalfor que noto al apropar-m'hi... és la culpable de la meva ansietat! I mentre continuo maleïnt la làmpada una brisa d'aire suau passa per sota dels meus peus i de cop em detinc al seu costat, la miro analíticament i penso que només és una làmpada. Una simple làmpada que no pot ser la causant de la meva intranquil·litat, que per cert cada cop va en augment. Tinc inquietud per saber què em passa i això encara em fa estar més exaltada però ho reconec, tampoc tinc temps per perdre investigant-ho.

Passen de les vuit i mitja, ja hauria de ser a l'institut, però com sempre arribo amb retard. Passen de les nou i hauria d'estar atenta a la classe sobre lògica, però estranyament no hi estic. On és la lògica en el meu estat? Quina és la fórmula que em pot resoldre els problemes de la vida, que em pot treure el nus d'ansietat? Sincerament, crec que ningú la té perquè no existeix. I cada cop estic més i més estressada.

Llavors penso en el passat. Quan érem petits, teníem gana, ploràvem, allà hi havia el menjar. Ens cansàvem de caminar, aixecàvem els bracets, ens agafaven a coll. En aquells temps teníem molts adults pendents de nosaltres ja siguin professors, avis i sobretot pares que ens protegien de tot i ens feien la vida més fàcil. Volíem créixer i fer-nos grans. Ara però les coses han canviat i els adults som nosaltres. Hem crescut, hem madurat i hem viscut i après coses inoblidables que ningú mai ens podrà treure.

Segueixo pensant i ara m'acosto una mica més al present. És l'hora del descans i entre queixalades d'entrepans dels uns i converses interessants dels altres, em vaig oblidant d'aquell nus. No paro de mirar a la gent, no vull parar de fer-ho, no puc...hi ha tanta varietat! D'on deu venir aquella noia? Què voldrà estudiar aquell noi? La gent passa de llarg, camina fixa en un punt sense mirar els altres. Passen uns instants i de cop tot canvia, m'adono que hi ha quelcom que els uneix: n'estic segura, tots tenen nusos dins seu! Uns els tenen sobre el cos i de seguida els veus. Altres els tenen tan amagats que amb prou feines són localitzables o fins i tot ni ells saben que els tenen, però hi són!

Tenen por de créixer, por d'assumir responsabilitats, de no poder superar impediments i d'haver de decidir. Però que no ho veuen? Ens hem de fer grans, hem de créixer i afrontar les coses que ens lliurarà el futur. Tenir valentia, coratge, passió no són més que paraules mancades de significat si no és que realment actuem tal i com s'hauria, tal i com sentim. Hem de lluitar per intentar ser feliços i amb això no pretenc ser una optimista arrugant, només m'agradaria donar un vot d'esperança. Que ens queda molt per endavant! Hem de buscar els nostres nusos i desfer-los malgrat que sigui difícil.

Estic estirada a la gespa fresca i m'adono del que em relaxa, del que m'emociona, del que fa que broti aquella sensació de benestar dins meu. No és la gespa ni l'entorn considerablement bonic, sóc jo! Solament jo, jo mateixa, sense cap nus! M'adono que s'ha acabat el nerviosisme i l'estat d'ansietat. No ha sigut pas de manera inconscient, per una cura miraculosa

o per casualitat, sé que hi he dedicat temps i que ha valgut la pena. No tinc rancor d'haver crescut i crec que ningú n'hauria de tenir. No tinc rancor per reflexionar amb mi mateixa i solucionar els problemes perquè com sempre m'han ensenyat: ignorar les coses no fa que aquestes canviïn.

I tu, tens algun nus dins teu?

La mort del Comte Arnau

■ Meritxell Lafuente

Surts de la feina. La claredat, estrident, obsessiva, exagerada, t'obliga a tancar els ulls; el sol escalfa les llambordes del carrer Ballesteries i tu, mentrestant, camines arrossegant els peus i la vista per la vorera. Quan acabes el teu torn tens el costum de tornar-te'n a casa sense ni tan sols plantejar-t'ho, per inèrcia, però avui no saps què fer. Jugues amb els dibuixos que fan les juntes del carrer mentre et dirigeixes a Sant Fèlix, i un cop allà, t'enfiles per la pujada que porta a la catedral quan et recordes que, tot i no haver dinat, no tens gana.

Tu, Arnau, ets un home sense voluntat, sense desitjos ni somnis, que et mous sense estímuls, que t'has descuidat de posar els accents a la teva vida per acabar perdent-te enmig de sons inconnexos i frases inacabades. Estàs segur que no pots fer el què vols, de fet, no has dedicat ni un segon en intentar esbrinar-ho, i això et tortura.

Un reflex d'home? Els reflexos tenen llum, però tu ets gris, d'una densitat opaca.

De sobte, et recordes dels jardins on anaves a berenar quan la teva memòria encara era curta i l'esperança infinita. Allà on la teva imaginació podia deixar-se anar i on cada paraula pronunciada esdevenia un somni, una infinitat de possibilitats.

Però, mica en mica, tu, l'anodí personatge, has anat perdent les ganes de tot, fins i tot les ganes de tenir ganes, i ara, mentre trepitges les muralles que rodegen la ciutat, i mentre amb la mà solques el mur que t'acompanya, ni tan sols recordes què volies ser.

Segurament volies ser feliç. Feliç com el primer Comte Arnau, que viu i es satisfà, que és vital, lleuger i sorollós, que no troba impediment tot i haver-n'hi, perquè en el seu cap no hi ha lloc per a les desil·lusions. Un home que no arrossegaria l'ànima ni deixaria que les arestes esmolades la hi esquincessin: un home que no és com tu, Arnau.

Però a tu tant t'és. Baixes pel Call Jueu i, ara sí, sents una buidor a l'estómac, els sentits se t'ennuolen i tot perd nitidesa, creus que és de no menjar, però el cap se t'omple de sons, de músiques, de timbals d'orgia que et recorden el que ja saps i no vols escoltar: "que no has estat roure, ni penya, ni mar esvalotat, que no has estat home sobre-home, perquè no n'has tingut la voluntat". Una onada de vergonya t'escalfa les galtes. I, immediatament, com aquell que té un mal pensament, agites el cap per esbravar aquest martelleig: ja ets davant del teu piset. T'afanyes a posar la clau al mínuscul pany que t'obre la porta i et retorna a la teva monòtona i sòlida petitesa. Ara et sents segur, aquí, les veus de la terra no hi tenen cabuda, aquí, les veus de la terra es fonen.

Et tapes les orelles. No vols escoltar les veus, no vols, ni tan sols, recordar-les. Vius — o hauria de dir "mors" — convençut que t'han pres la vida, i no t'adones que, cada cop que t'oblides de recordar que ets viu, lentament, és ella, erma i muda, qui et regalima a través dels porus de la pell lànguida i encara tèbia.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

L'heroi del temps

■ Olga Gros

Fa molt de temps va existir un regne que oculta el poder daurat dels déus. Era un lloc bonic de verds boscos i enormes muntanyes, on regnava la pau. Però un dia va ser presa de l'ambició d'un malvat que li va prendre el poder daurat. El regne va caure en les tenebres. I quan el poble gairebé havia perdut tota l'esperança, va aparèixer com del no-res un jove vestit amb robes blaves. Amb la seva misteriosa espasa, el jove va sepultar el malvat i va tornar al regne la llum. Com que venia d'una altra època, el poble el va anomenar "Herói del Temps". Molts anys després, quan la història del jove s'havia convertit en llegenda, en el regne van tornar vents de tragèdia... El poble confiava que l'Herói del Temps tornaria a salvar el regne. Però l'heroi no va aparèixer... Què haurà estat d'aquell regne? Ningú ho sap... I, encara que el seu record s'ha esborrat, la llegenda encara es respira en el vent.

Molts anys després un nen anomenat Mick, en complir l'edat de l'heroi de la llegenda, va anar a la casa de la seva àvia per posar-se el Vestit de l'Herói. Més tard ell va anar al mirador, a buscar l'Abril, la seva germana. En arribar a dalt, ella li regalà uns prismàtics. Després, li va dir que provés de mirar cap a l'illa; de sobte va aparèixer un vaixell pirata que perseguia un gran ocell, que tenia una noia en les seves urpes. Després de colpejar l'ocell, la noia va caure al bosc de les fades. Mick, en veure això, va anar a buscar una espasa per lluitar i rescatar la noia. Mick va pujar a dalt i trobà la noia, que es deia Lara, penjada a un arbre. Ell lluità contra els monstres per rescatar-la. Més tard, l'ocell tornà a aparèixer, i s'emportà l'Abril amb ell. Després d'això, Mick va decidir anar amb el vaixell pirata per rescatar la seva germana.

Durant el viatge Mick parlà amb la capitana, la Lara, i li digué que si el podia ajudar a buscar la seva germana. La Lara, després de pensar-s'ho molt, digué que sí. I Mick aconseguí trobar una illa perduda, on hi ha una llegenda. "El nou heroi del temps ha d'aconseguir trobar les tres orbes de les deesses abans que el dimoni".

Mick aconseguí les dues orbes de les deesses i es dirigí a l'illa de les petxines per aconseguir l'última d'elles. Però en arribar allà, descobrí que l'illa havia estat destrossada pel dimoni i que Alka, la deessa d'aquesta illa, havia marxat i tenia l'orbe. Mick tornà al vaixell i es dirigí cap a l'illa on vivia, perquè havia sabut que en una cova del bosc hi havia la deessa. En arribar-hi veu que les tres deesses l'estan esperant i li diuen que ha d'aconseguir trobar el collaret de la princesa. La deessa Alka li va donar l'orba i totes tres acompanyaren Mick a l'illa de la invocació, per invocar un fada amb les tres orbes. En arribar-hi invocaren la fada que acompanyava Mick per trobar el collaret de la princesa, que té un força tan grossa que el dimoni també el vol. Després de moltes tragèdies aconseguiren trobar el collaret i portar-lo a la princesa. Mick s'enamorà de la princesa, que resultà ser Lara, perquè la mare de la Lara, que era la antiga capitana de vaixell pirata, era la reina.

Fa temps la mare de la Lara era la capitana, i abans de morir va dir a la Lara que hauria de seguir la realitat. Uns anys després la Lara va descobrir que era la princesa i que el collaret poderós que li havia regalat la seva mare era la clau per vèncer el dimoni. La Lara també es va enamorar de Mick i uns anys més tard es van casar i tot dos junts van governar. El dimoni havia estat vençut, però tenia un fill i aquest volia venjar el seu pare. En Mick i la Lara es van unir per aconseguir per fi matar el fill del dimoni.

Ho van aconseguir, però en el viatge van veure el temple de les deesses, i les tres deesses que el esperaven a l'entrada, més tard les deesses van fer un ritual amb en Mick i la Lara per veure si tenien el cor noble per regnar

el regne. En acabar el ritual les deesses els van concedir uns vestits per regnar i per lluitar. Al cap de molt temps van tenir una filla i li van posar Jennifer, que en el seu idioma significa força i valentia. I així acaba la llegenda de l'"Herói del Temps".

Ella

■ Mariona Pla

Fa poc era amb una amiga, una amiga que, si hi hagués una paraula de major significat que l'amor i l'amistat juntes, ella ho seria, ella la superaria. Ella és una amiga, una amiga que malgrat la distància no ens veiem com ens agradaria, una amiga que malgrat la distància sé que hi és, com un estel. Podria dir que és especial, mentiria. És impossible saber definir una persona com ella. Una persona que m'ha ensenyat, dia rere dia, a viure la vida per molts maldecaps que comporti viure-la.

Ella, entre milions i milions de persones, m'ha trobat i m'ha valorat sempre. Ella supera els límits màxims de l'amistat. Per què? Perquè ella ha sigut la persona que, malgrat la distància, m'ha sabut abraçar, ha sabut fer-me obrir els ulls, ha sabut tocar uns ulls cansats de plorar i fer-los calmar. Sempre ha sabut dir les paraules que tocaven a cada moment, paraules intel·ligents i plenes de realitat. És d'aquelles persones que abans de dir-te hola, abans de preguntar-te com estàs, abans de fer-te qualsevol altra espècie de pregunta, t'abraça fort, molt fort, sense permetre que respiris durant un instant.

És en aquest moment de la vida en el qual em sento realment plena, realment amb ganes de viure. És aquest el moment que em dóna ganes de seguir endavant per qualsevol obstacle que se'm posi al davant. Ella és una persona que veus com un soldat, que mai para de lluitar: mai para de lluitar per la felicitat dels altres, mai para de lluitar pel benestar de les persones que realment estima, mai para de lluitar per coses que altres persones creuen que són impossibles, mai para de lluitar, mai. És ella qui fa realitat els somnis de persones que ni sabien que en tenien per complir, és ella que fa realitat qualsevol cosa, qualsevol. La meua amiga és qui em diu les veritats tal com són i sense estar-se d'històries. Si una cosa és, ja sigui bona o dolenta, és.

Gràcies a ella sé valorar el que moltes persones anomenen vida, el que moltes persones diuen somni, el que moltes persones diuen infern. Ella és qui ensenya a la gent que la felicitat està al nostre costat, que només cal allargar la mà i saber tocar-la, és qui et diu la veritat més dolenta del món i que, després, la converteix en el que vol: en una cosa sense importància que calia saber per tirar endavant sense veure borrós als ulls, en un futur, per culpa de les llàgrimes. Ella converteix les llàgrimes més sinceres de la tristesa en llàgrimes filles de la felicitat i l'alegria.

És increïble el que una persona pot arribar a significar per a una altra, el que una persona mortal pot canviar la vida d'una altra. Increïble però cert. A hores d'ara, tenir això és ser ric i, és que, qui té un amic, té un tresor.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Una casa amb mons per a tots

■ Genís Portes

Us podeu imaginar una casa on els llibres siguin les cases dels follets, o una casa on els bolígrafs dibuixen sols, també podria ser que obrissis la porta de l'armari on t'has amagat mils de cops i et trobis enmig de flors gegants que parlen amb els conills sense orelles i que mengen plàtans en comptes de pastanagues. T'imagines que et passés a tu? Doncs aquesta és la història d'en Pep i la seva família, en una casa totalment nova.

En Pep és un noieta que aparenta uns dotze anys i viu a Barcelona. En Pep és força baixet, es pot dir que no és gaire prim, més ben dit que els pastissos no li van gaire bé, és ros, i sota unes celles caigudes i juntes s'hi troben uns bonics ulls verds que mostren una mirada tímida i reservada. Ell és una mica diferent de tots els altres, no li agrada això de tants ordinadors, xarxes socials, i sèries estúpides; en Pep el que vol és descobrir coses noves, saber tot el que pugui.

Com he dit abans, en Pep i la seva família vivien Barcelona, però un dia van haver d'anar a viure a un petit poble allunyat de tot, a en Pep no li va costar gaire perquè tenia molt pocs amics, però a la seva germana, la Mariona, que tenia vuit anys i era tot el contrari d'ell, guapa i simpàtica, sí que li va costar una mica haver de deixar-ho tot i només emportar-se un sac ple de records, bons o dolents.

Als afores de Brunyola, un petit poble on viuen molt poques persones, els esperava una casa de pagès una mica feta pols, però que era molt millor eu el petit pis en el qual havien de viure a Barcelona. Anaven passant els dies i en Pep ja s'havia acostumat al petit poble, però la casa en què vivia li semblava molt estranya. Molt sovint anaven al bosc amb la família a fer excursions i a gaudir de la natura.

Un dia de primavera, fosc i avorrit, en Pep no sabia què fer i va anar al bosc. Quan va tornar, l'esperava el seu pare amb una cara de pomes agres i semblava que un bon xàfec de crits li cauria al damunt. Com ell es pensava, una pluja de crits li va caure sense més ni menys, el seu pare deia que li havia dit que no marxés que havia d'ajudar-lo.

Amb l'empipada en Pep va rebotre les flors que havia recollit pel camí i es va tancar a la biblioteca, on va començar a llegir un llibre, i com que encara estava enrabiada va rebotre un llibre contra l'estora, que cobria el terra fred. D'una revolada el llibre es va obrir i en van sortir unes guspines acompanyades d'una escalfor exagerada, encara no havia pogut parar-se a pensar que el llibre ja se l'havia empassat i es trobava davant d'un follet, que es veia una mica vell, però alhora molt savi. En pocs moments el follet es va posar a parlar, parlava perfectament l'idioma d'en Pep, i el follet li va explicar que els llibres serveixen per aprendre i disfrutar de les boniques històries i no per desfogar-se. També li va donar uns quants consells que podia utilitzar quan estigués enfadat i li va dir que hi podia tornar quan volgués. Finalment li va regalar una capseta amb *legos*. En Pep no ho entenia perquè ell ja en tenia de *legos*, però el follet li va dir que ja descobriria per què servien.

L'endemà en Pep, tot neguitós per anar a jugar amb els *legos* del follet, es va aixecar del llit i ni va esmorzar, va anar directe a jugar. Va muntar uns boscos verdosos plens de vegetació amb éssers fantàstics i la veritat és que li va quedar molt bonic, però va haver d'anar a dinar. A la tarda va fer tots els possibles per tornar a acabar els seus mons, i quan va arribar a l'habitació...tot s'havia convertit en realitat: els arbres es movien amb el vent, els éssers fantàstics es movien i feien lluites entre ells. En Pep ja va entendre per què el follet li havia regalat aquell *lego* tan especial. En Pep va poder resoldre les seves enrabiades sense cap problema i va llegir molts llibres interessants, i tot sovint va anar a visitar el senyor follet.

Lego muntat i *lego* desmuntat aquest bonic conte ja s'ha acabat.

Marc

■ Guillem Domingo

Hi havia una vegada un nen que vivia en un petit poble de Catalunya, a la província de Girona. El nen es deia Marc i vivia amb els seus pares en una caseta a la vora del mar. El poble es deia Riudesplugues i estava situat al nord de Catalunya, quasi a la frontera. Tocava el mar però també a la muntanya perquè estava en un petit turó que, quan s'acabava, tocava el mar.

En Marc era pobre i depenia del seu pare que era pescador. Un seixanta per cent del que pescava el seu pare era per vendre, i el quaranta per cent era per menjar ells. Normalment el seu pare pescava força però no menjaven gaire perquè s'havien de repartir el menjar entre tota la família.

En Marc era el germà petit de la família. Tenia vuit anys i era molt alt i prim, feia un metre quaranta. Les cames les tenia molt seques, igual que els braços i tot el cos, en definitiva. Tenia la cara molt prima i portava els cabells llargs, quasi li arribaven al clatell. Eren d'un color negre intens i gairebé mai no se'ls rentava. Tenia els ulls blaus i el nas molt petit. Els llavis eren força gruixuts i d'un color vermell pàl·lid.

El seu germà es deia Lluís i tenia deu anys. També era molt prim i tenia la pell de tot el cos molt seca, com el seu germà. Feia un metre cinquanta-dos, portava els cabells de color marró clar, curts i molt bruts sempre. Tenia els ulls de color blau i el nas molt prim. Tenia els llavis molt petits, d'un color vermell intens perquè sempre se'ls llepava i així sempre estaven humits.

La mare era una dona prima que no treballava perquè havia de cuidar els seus fills i perquè mai havia estudiat per culpa de guerres que havia patit el seu país. Era molt alta i tenia els cabells de color marró clar, els portava molt llargs, quasi mai se'ls tallava. Tenia els ulls blaus i el nas molt prim. Els llavis els tenia també molt petits i d'un color vermell clar.

El pare no era un home ni tan prim ni tan sec com la resta de la família, sinó que tenia una mica de panxa i les galtes força inflades. Això es devia al fet que pescava i deia que feia la feina bruta sol i per això era el que menjava més. Era força baix i tenia la pell molt clara. Tenia els cabells tallats igual que en Marc i també els tenia de color negre intens. Els seus ulls eren blaus i tenia els llavis de la boca molt gruixuts. Tenia unes llargues patilles que acabaven en una petita barba de color negre unida amb un bigoti prim.

La vida d'en Marc era sempre el mateix: es despertava a trenc d'alba i anava amb el seu pare a pescar marisc a les roques (li agradava molt perquè com que ajudava a pescar, també menjava més que els altres). Si el seu pare no hi era, ajudava la mare a fer les feines de casa i després jugava amb el seu germà amb les joguines que tenien (o que creaven amb coses que trobaven). Al migdia, si podien, menjaven i si no continuaven jugant amb el seu germà. Quan acabaven de menjar o de jugar, anaven a fer un passeig en bicicleta pel poble, no podien anar més lluny per culpa que les bicicletes estaven molt rovellades perquè eren agafades de l'abocador. Quan el sol es ponien, tornaven a casa i si podien sopaven i si no anaven a dormir.

Cada dia era igual menys els divendres que tornava el pare i anaven a Girona a vendre peix. Mentre els pares venien el peix, ell i el seu germà anaven a passejar, a mirar la televisió, a la botiga de electrodomèstics, i a mirar cotxes al concessionari. A la nit es trobaven a la parada per tornar amb autocar al poble.

Per a en Marc la seva vida era molt normal i avorrida fins que un dia va canviar totalment: era divendres i els dos germans estaven molt contents. Tot anava bé però es va fer fosc i en Marc i en Lluís es van retardar per culpa d'un embús i quan van arribar van trobar els seus pares estesos sobre la taula i es van pensar que, com que era tard, s'havien adormit però quan van intentar despertar-los van descobrir un ganivet sota la seva panxa. Es van separar d'ells espantats i van sortir corrents. No havien fet

GrAfOmAnIa La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

cinc passes quan van xocar amb dos homes molt grans que els van agafar i els van ficar dins un cotxe molt luxós. Els van tancar la boca i els van lligar. Dins del vehicle en Marc va pensar que haurien d'haver anat a vendre el peix en un lloc més conegut i amb gent més normal. Dins del cotxe es van adormir i quan es van despertar van veure que estaven en una casa molt luxosa i amb molts de mobles. Primer van pensar que els havien rescatat d'una mala vida i que viurien com uns reis però mai podrien oblidar el que havien fet als seus pares.

Mentre parlaven de qui podria ser aquella gent, un dels homes grossos que els havia agafat els va portar amb un home molt ben vestit amb unes ulleres fosques i una túnica vermella que li arribava als peus; al cap portava una mena de gorra estranya: era un mocador lligat pel front que també era de color vermell. Estava assegut en un sofà amb dos homes més. De sobte es va posar a parlar amb l'home que els portava.

- Qui són aquests?
- Eren els fills dels d'aquells dos d'ahir- va dir l'home.
- I què voleu que en faci?
- Home Pep, tens molts nens treballant per tu, dos més no et faran nosa no?– va respondre un dels que estava assegut al seu costat.
- Tu ho has dit: tinc molts nens ja- va dir el que semblava el cap.
- Els vam agafar per seguretat, volies que ens denunciessin?- va dir el que els agafava.
- Si no deuen saber ni què és la policia!- va dir el cap.
- Sinó me'ls quedo jo.– va dir el del cantó del cap.
- No, és igual. Ja els trobaré alguna feina, porteu-los amb els altres- respongué el cap una mica enfadat.

Els van tornar a agafar i els van portar a una sala plena de nens i amb moltes lliteres destrossades. Els nens semblaven molt tristos i un es va dirigir a ells.

- Hola, em dic Rafael, i vosaltres?
- Jo em dic Lluís i ell és el meu germà petit, en Marc.
- En Marc no s'atrevia a parlar perquè encara estava una mica horroritzat pel que li havien fet als seus pares.
- Què és aquest lloc?– va dir en Lluís.
- És el pitjor lloc on podíeu anar a parar. Fan treballar els nens a canvi d'una mica de menjar. Com heu arribat vosaltres aquí?
- Aquests homes que ens han portat van matar els nostres pares.– va acabar dient en Marc.
- Sabeu si feien tractes amb ells o si tenien alguna cosa il·legal entre mans?– va dir en Rafael.
- No, l'única cosa il·legal que tenien era una botiga de peix.– va respondre en Lluís
- Doncs així és estrany que els matessin.– va dir en Rafael intrigat.

De sobte s'obrí la porta i en Marc que estava amagat darrere, rebé un cop molt fort al cap. L'home l'agafà i s'emportà en Marc i el seu germà un altre cop amb el cap. Quan l'home li digué què havia passat, el cap s'enfada molt i trucà al metge. El van portar en una sala molt gran amb un llit i el van estirar allà. Al cap de molta estona va arribar el metge i li va començar a fer tot tipus de proves. Li va tancar la ferida i se'n va anar. Al cap de poc el cap va anar-hi i es posà a parlar amb ells.

- Hola nois, com us digueu?
- Jo em dic Lluís i ell Marc, senyor.
- Sento molt el que ha passat però us recompensarem fent un viatge amb avió per anar amb un altre senyor que us cuidarà molt bé, d'acord?
- Sí senyor.– va respondre en Lluís.

Els van tornar a portar a aquella sala i explicaren què havia passat amb el metge a en Rafael. Després en Rafael els digué que havien d'escapar-se quan anessin a pujar a l'avió. En Lluís no hi estigué d'acord però en Marc sí, i decidí que quan estigués sol s'escaparia. En Lluís digué que no el deixaria escapar i que ho diria al cap.

Al dia següent un home se'ls endugué cap a un cotxe. El cotxe va arrencar i en Marc es va adormir. Quan van arribar, l'home els va fer anar per dins l'edifici i passar per una mena de controls. Després van anar a una sala amb cadires i es van asseure. En Marc digué que havia d'anar al lavabo i l'home li ensenyà on era i li digué que s'afanyés. En Marc, quan ja estava força lluny, es posà a córrer cap a la sortida d'emergència i s'allunyà de l'home i del seu germà. Tres policies el van seguir i ell va pujar a un autobús sense pagar res. L'home començà a interrogar i a pegar en Lluís fins que un policia el va parar i se'ls emportà.

Quan l'autocar es va parar, el conductor va anar a cobrar a la gent pel viatge i en Marc, com que no tenia diners, va agafar un martellet que hi havia al sostre, va trencar el vidre i va fugir corrents. Va parar en una plaça que es deia "plaça del Raval". Es va asseure en una paret i va notar que tenia alguna cosa sota del cul. Va mirar què era i va descobrir un moneder ple de bitllets. Passava l'estona i va veure que la gent li tirava més diners. Quan es va fer de nit va agafar el que havia recollit i va anar a comprar-se un frankfurt per no gastar-se gaires diners i poder menjar. Va dormir en un carreró fins que un home el va despertar i li va dir que li llogava un pis durant tot un mes per dos-cents euros, gairebé tot el que es va trobar. En Marc va acceptar-ho i li va donar els diners. Només li quedaven deu euros i va decidir que aniria cada dia a demanar diners a la gent. L'habitació era molt petita i només hi havia un llit. Al dia següent va anar a demanar diners a un altre lloc. Va viure allà vint-i-vuit dies fins que el dia que feia vint-i-nou van detenir el senyor que llogava els pisos perquè deien que era il·legal (els pisos eren massa petits i no tenia permisos).

En Marc el van portar a viure en un centre d'adopció de Barcelona on va fer molts amics. Tots tenien històries molt tristes. A ell no el van acollir fins que tenia tretze anys i ja havien adoptat quasi tots els seus amics. Més endavant, el va adoptar una família molt rica que vivia a Girona. El seu pare adoptiu era un home molt gras que es deia Joan. Era calb i sempre portava una boina per dissimular-ho. Tenia els ulls negres i el nas molt gros. Tenia una boca prima i de color rosa molt clar (semblava que portés pintallavis). Tenia un bigoti molt recte sota del nas i una gran papada. La seva nova mare es deia Laura i era totalment diferent del seu home: era molt alta i molt prima i tenia els cabells llargs. Eren rossos i sempre estaven ben lliços, com als anuncis. Tenia els ulls blaus i el nas molt petit. Sempre anava molt maquillada però quan no hi anava els seus llavis semblaven el foc de l'infern de tan foscos com eren.

El van portar a l'institut tot i que mai no anava a la classe que li tocava perquè havia d'aprendre a llegir i escriure. A part d'aquest problema va aconseguir fer molts amics que anaven a la mateixa classe de reforç que ell. Des que aquella família el va adoptar no va tornar a tenir més problemes en la vida quotidiana i va viure una vida molt llarga i molt feliç.

GrAfoMAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Pany

■ Ernest Morell

Tusso, m'aixeco i em dirigeixo cap al fons del passadís. Camino entre multitud de rostres indiferents: vells que esperen la crida per saber el que per ells podria ser el veredict final; mares amb els seus fills inquietos, que vénen a fer una revisió de pura rutina; homes d'uns cinquanta anys amb cames, mans i braços embenats. Tots esperen una cosa de molta importància per a ells, a mi em sembla absolutament banal: ja no hi ha manera d'endevinar una mica de realitat a dins meu.

Tota aquesta gent hi és, però no els puc sentir. Una llàgrima solitària, freda com si fos d'algú altre, recorre la meua galta, deixant al seu pas fredor i solitud. Totes aquestes persones hi són, però no les puc sentir. Només sento la llàgrima, que cau lentament al terra de rajoles fredes d'hospital fent un gran espetec.

M'espanto i faig un petit salt. Miro a aquests que m'envolten i entenc que ningú més l'ha sentit: ells viuen en una realitat diferent, potser més fàcil i més feliç, segurament millor, però no és la meua i jo no podria viure-hi.

Relaxat, canvio de passadís, aquest completament buit. Al cap d'unes poques passes, descobreixo que, de fet, tant me fa si hi ha gent o no. Ara, el meu cap, els meus ulls, tots els meus sentits es dirigeixen només a la porta del final del passadís. Com més m'hi acost, paradoxalment, més difosa tinc la visió d'aquest paisatge blanc i estèril propi d'aquests edificis, però molt més detallada la d'aquest pany rodó. Tota la meua vida, el meu passat, el meu present i, sobretot, el meu escàs futur, es concentren allà: en aquella esfera de metall antipàticament fred.

Hi poso la mà dreta a sobre i, lentament, la giro cap a la dreta. Un cop dins l'habitació només veig dos elements: el tub i la finestra. M'acosto a ell i, sense dubtes, li arrenco aquell insignificant cilindre de plàstic que, injustament, el lliga a la vida. Em dirigeixo ara cap al segon element, l'obro. Poso un peu, i després un altre, a l'ampit. I, adonant-me que dins meu ja no hi ha lloc per la culpabilitat ni el rancor, em deixo caure.

A l'hora d'anar a dormir

■ Pol Valentí

Cada dia quan vaig a dormir tardo uns quinze o vint minuts a adormir-me. M'explico: em diuen que vagi a dormir i jo entre que em faig el sord al sofà i vaig al lavabo, ja passen deu minuts, i després em fico al llit dels meus pares uns cinc minuts. El problema és que quan vaig al llit dels meus pares tinc fred, perquè els llençols estan freds i després quan vaig al meu llit, encara en tinc més ja que els llençols tornen a estar freds i jo ja estava calent dels llençols del llit dels pares.

Un cop al llit penso en el que he fet durant el dia (si he estat prou atent a classe, si a l'entrenament m'hi he esforçat prou, que si el meu pare em diu que deixi la pilota quan torno d'entrenar perquè és tard i encara haig de fer els deures i sopar) perquè jo crec que la perfecció s'aconsegueix amb treball i mentalitat, has d'estar preparat per tot el que pugui passar. La meua mare sempre m'ho diu. Em diu que amb esforç i treball es pot aconseguir gairebé tot el que un es proposi. Després tanco els ulls ben fort i quasi sempre m'adormo i, quan no es així, acluco els ulls i penso que ja m'adormiré. No cal capficar-s'hi.

La pedra màgica

■ Sara Durà

Hi havia una vegada, en un petit poblet de la costa, una nena que es deia Maria. La Maria era una nena normal i corrent com totes les altres nenes de la seva classe. És una nena d'uns tretze anys, morena i amb el cabell llarg, unes celles primes sobre uns ulls verds foscos amb una intensitat preciosa, un nas petit i rodonet, i uns llavis grossos. En general es podria dir que la Maria és una nena força bonica.

Però la Maria té una cosa diferent de les altres nenes: molta mala sort. Sí, la Maria té molta mala sort i això a ella no li agrada gens ni mica. La mala sort li fa perdre la confiança en si mateixa, i és per això que no té bona sort. El que ella vol és tenir sort amb els estudis i amb les coses que més li agraden.

Un dia la Maria va voler anar a passejar pel camp que hi havia a prop de casa seva. Quan estava a mig camí, es va trobar amb una velleta que necessitava ajuda per pujar un camí. La Maria no ho va pensar dues vegades i va ajudar la velleta. Quan varen ser a dalt, la velleta li va notar alguna cosa estranya i li va preguntar com era que estava tan decaiguda i feia cara de pomes agres. La Maria, entre plors, li va explicar que ella no tenia mai bona sort i que per una vegada a la vida volia sentir què era això de tenir bona sort.

La velleta de seguida va entendre el seu problema: no tenia confiança en si mateixa. La velleta li va dir que ella tenia una pedra màgica que feia tenir bona sort qui la posseïa. La velleta va posar una mà a la butxaca i en va treure una pedra brillant i de color blau. La velleta li va dir que li donava a canvi que tingués confiança en si, perquè si no la pedra no funcionaria. La Maria va acceptar encantada i se'n va anar a casa seva.

Des de llavors que la Maria ha tingut molta bona sort. Un dia es va tornar a trobar la mateixa velleta, la qual li va demanar la pedra. La Maria es va negar a donar-la-hi ja que li portava bona sort. Però la velleta li va dir que ja no la necessitava perquè la pedra no havia sigut mai màgica, era una pedra normal i corrent. El que havia fet que la Maria tingués bona sort havia sigut la seva confiança en si mateixa.

El turó del vent

■ Iveta Rovira

Per l'aplec de Farners la gent del poble puja a esmorzar i a dinar a l'esplanada que hi ha davant de l'ermita. Una vegada ets a dalt, no es paren de fer activitats, com ara: jocs, sardanes, cantar caramelles... A més a més, tot colomenc sent l'obligació de pujar al castell i al turó del vent a peu.

El turó del vent és al costat del castell de Farners. Des d'allà es poden veure diverses coses. Per una banda, l'ermita, l'esplanada, Sant Hilari Sacalm i l'eix transversal; per l'altra, boscos, camps amb hivernacles, muntanyes i molta vegetació (roures, pins, alzines, etc.). La sort de viure en aquesta zona és que quan plou hi creixen molts bolets que són deliciosos. Per acabar, el turó del vent és més baix que el castell de Farners, fa uns 442m d'alçada. Tot i això, és millor no acostar-s'hi, ja que pots caure i fer-te mal. El camí per arribar al turó del vent pot ser una mica cansat i difícil, però quan hi tens la mà trencada pugues com un llampec. T'adonaràs que ja hi has arribat quan vegis una pedra rodona i allargada.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

La meva vida, les meves coses...

■ Judit Pujol

Sóc la Dery Potter Beatles. Avui m'ha passat una cosa terriblement terrible: una amiga meva m'ha dit que no em vol com a amiga perquè a l'hora del pati de l'institut vaig amb una nena que es diu Maria i a ella no li cau bé. No ho ha suportat i prefereix no ser la meva amiga que dir-me a la cara que no li fa gaire gràcia haver-me de veure cada dia amb ella, a l'hora del pati.

Estic molt enfadada amb ella i ara encara vaig més la Maria a l'hora del pati per fer-la enfadar, m'agrada molt veure que jo i la Maria ens estem fent amigues íntimes; amb ella el temps passa molt i molt ràpid. M'encantaria que a la Míriam li caigués bé la Maria, però, com ja em va dir, a ella només li importa si vaig amb ella o si vaig amb la Maria, i com que la Maria no m'obliga a triar... A ella només li importo jo i això és el que compta. La Míriam m'ha fet una de les seves mirades assassines, però com que m'ho fa cada dia ja no sento res, ni mal, ni tristesa, res!

He sentit que a la Míriam li agrada un nen que es diu Daniel, crec que hauria de anar a parlar amb en Daniel i dir-li tot (segur que a la Míriam no li agradaria i així em podria venjar d'ella). Li he dit a la Maria i m'ha dit que millor que no ho fes, perquè ningú s'ho mereix, encara que no em caigui bé. He pensat que tenia raó i al final no he fet res.

Avui ha vingut en Daniel amb mi a l'hora del pati. He estat a punt de dir-li però m'he aguantat. Ha vingut al meu costat i m'ha dit amb la veu molt fluixeta que ens veiem a l'arbre del costat de l'institut després de les classes. M'he quedat molt intrigada i no sabia què fer, si anar amb les meves amigues cap a casa o anar-hi, al final he decidit que em quedaria una estona, a veure què volia.

Al final de les classes ha vingut la Míriam i m'ha dit que estava molt contenta que hagués parlat amb en Daniel (es notava molt el sarcasme). Encara m'he posat mes nerviosa, però m'he aguantat i he dit a les meves amigues que anessin tirant, que jo ja aniria a casa més tard. He esperat cinc minuts i en Daniel no venia; al final, quan ja me n'anava, he sentit que en Daniel em cridava des de dins l'institut i m'ha dit que entrés. He entrat i m'he quedat bocabadada, si havia preparat tot allò per a mi em desmaio... Havia preparat una catifa vermella i suau que arribava fins a dintre del pati de l'institut, rodejada de plantes –blanques, vermelles, blaves, fúcsies, taronges, liles, grogues, etc. N'hi havia de molts colors, era una meravella. Però just després, quan anava a trepitjar la catifa vermella, em diu:

– No trepitgis la catifa que és per la nena que m'agrada!

– Quina nena t'agrada?

– M'agrada la Maria, és tan guapa... I com que tu ets la seva millor amiga, em preguntava si li podries dir que vingués avui a l'institut perquè vegi tot això, li diràs?

– Ja li pots dir tu mateix ja que ets tan cregut!

– Però tu també creus que sóc cregut? Tothom creu que sóc cregut, però en realitat no ho sóc, només ho faig veure perquè si no els meus amics diran que no sóc "guai", però en realitat jo sóc com tots els nens normals, i no un cregut.

– D'acord li diré i t'ajudaré.

– Gràcies, guapíssima!

Després de la conversa amb en Daniel, em vaig quedar de pedra i vaig anar corrent a casa per trucar a la Maria, li vaig dir que hi anés, que allà hi havia una persona que l'estava esperant. La Maria es va pensar que devia ser una persona que feia temps que no veia, i en realitat tenia raó, ja que feia moltíssim temps que no veia en Daniel. Vaig dinar i vaig anar corrents

a l'institut a veure si li havia anat bé a en Daniel, i en realitat sí que li havia anat bé, tant que fins i tot estaven agafats de la mà a sobre de la catifa vermella. Jo estava amagada darrere uns matolls, i just en aquell moment va arribar el meu millor amic, en Gerard, em va sorprendre observant la parelleta i li vaig haver-li que explicar tot.

El dissabte següent vaig parlar amb la Maria i m'ho va explicar tot i no m'ho podia creure: en Daniel li va demanar si volia ser la seva germana de mentida, perquè venien uns seus amics i els havia dit que tenia una germana que era molt guapa i per això li va preguntar ja que la trobava molt maca. En realitat crec que s'assemblen però no li diré a la Maria fins que se li passi l'enrabiada, ja que es pensava que en Daniel li demanaria per sortir.

Avui en Daniel m'ha dit si em volia fer passar per la seva cosina, i jo li he dit que sí, que jo encantada, i en realitat també ens assemblen força. Mes tard m'ha dit en Leo que ell era el meu germà de mentida perquè en Daniel li havia preguntat si volia fer veure que era el seu cosí, i també li ha dit que jo era la seva cosina, i llavors ell ja s'ha suposat que jo era la seva germana de mentida.

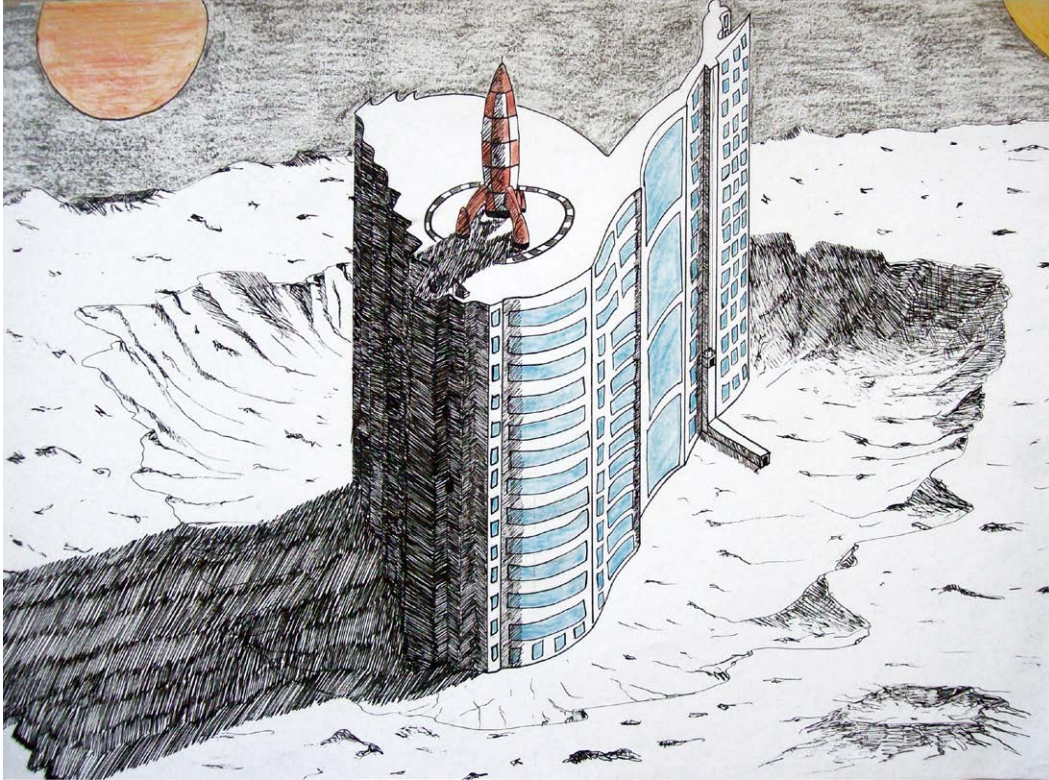
Això és increïble, si fa tres dies algú m'arriba a dir que d'aquí uns quants dies tindrè un germà que es diu Leo, i que tindrè dos cosins que es diuen Maria i Daniel no m'ho crec. En realitat tot això és com un joc, i aquest joc m'agrada molt! Crec que serà molt divertit.

Aquests dies han passat volant, ja ni me'n recordo de per què hem fet la família de mentida, a sí! Perquè venien els amics d'en Daniel, primer van sospitar però després ja es va aclarir tot, en Daniel els va explicar que érem la seva família real i tots els nens s'ho van creure, va ser d'allò més divertit. Els nens s'ho van creure i van fer unes cares de pomes agres, perquè es volien riure d'en Daniel perquè es pensaven que la seva germana i els seus cosins eren lletjos, però al final sí que m'ho vaig passar bé.

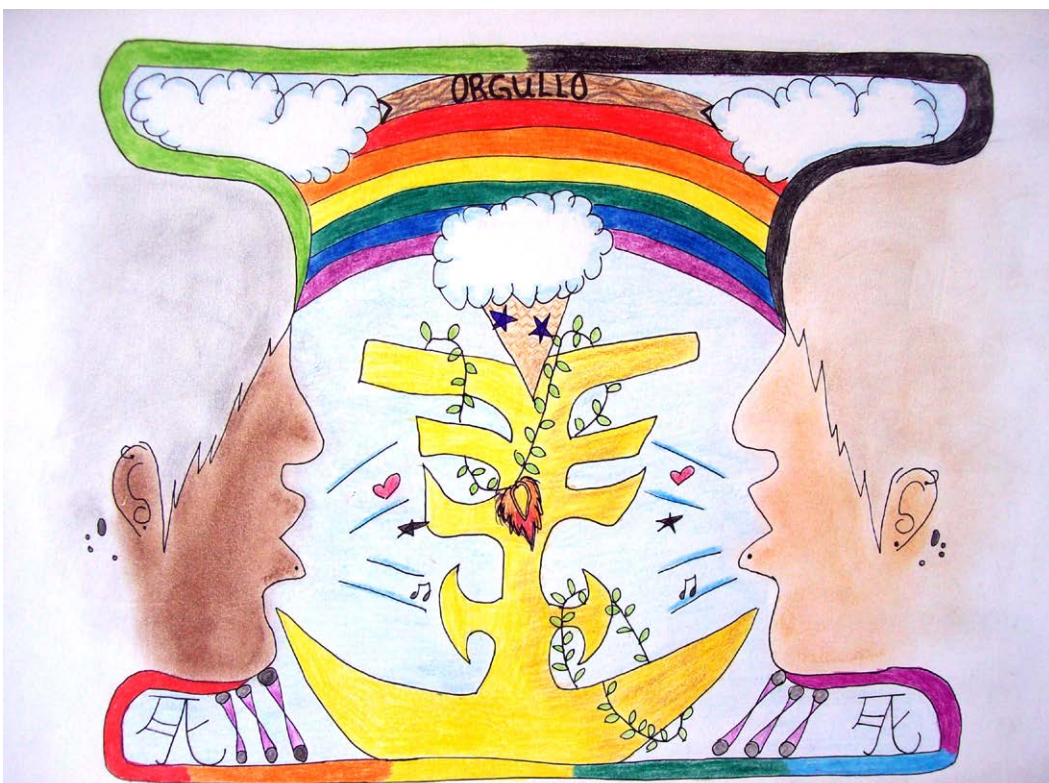
L'endemà al matí vam quedar amb "la meva família" i ens ho vam passar d'allò més bé, vam començar a riure d'aquells nens i les cares que havien fet, ara encara em cauen més bé en Daniel, en Leo i la Maria, i just després va passar la Míriam i ens va veure que estàvem fent una festa sense ella i va fer una cara. Després en Daniel va fer una broma dient que tenia poders, i tots ens vam posar a riure perquè ell mirava "els protegits" i com que fèiem veure que érem una família de mentida, va afegir que teníem poders, però tothom va captar la broma i ens vam fer un far de riure!

Artistes novells**“Coet”**

■ Aram Figueras

“Orgullo”

■ Gueyza Shirley

Artistes novells

“Copa de vidre”

■ Judit Valls

“Ogres”

■ Sandra Frías

Artistes novells**“Telèfon”**

■ Aina Magallan

“Triclarinet”

■ Magda Peralta

LliBrOfÀgla

Parada obligatòria de Joan Barril Premi Ramon Llull 1998

■ Marta Trepal

En aquesta novel·la, en Joan Barril ens narra les introspeccions d'un home que ha tingut un accident quasi mortal. Un cop totalment immobilitzat pel destí, ens descriu els seus recorreguts mentals anímics i vitals. En la narració no deixa de barrejar-hi sovint l'ofici de periodista, posant al dia el lector de fets d'interès global, així com en la vocació de filòsof, tot citant-nos en algunes parts Ovidi, Aristòtil i d'altres...

Escrita en primera persona, encara s'accentua més l'efecte de no saber on comença el personatge i on acaba l'autor. Inlluït pel maig del 68 no pot deixar de citar-nos John Lennon, Yoko Ono, Bob Marley o Jimmy Hendrix, referents que espero que descobriu si el llegiu... És un gran observador de l'entorn, del present i de la consciència humana, té el poder d'encetar del no res un diàleg intern, que es pot arribar a encomanar. Li agrada fer-nos viatjar en el temps, com si ens trobéssim al film *2001 Odissea a l'espai*.

Sovint parla de la condició humana, del bé i del mal, com els clàssics, sense ser-ho, o potser sí. La seva lectura et pot centrar en l'univers, com ell se sent: un humanista, el món de la raó, sí, però sense oblidar dels sentiments.

Sartre i la llibertat

■ Joan Pubill

La llibertat i els límits que té la persona com a individu ja van ser estudiats a mitjans del segle XIX des d'un punt de vista social per John Stuart Mill, en el seu assaig *Sobre la llibertat*, dos capítols del qual van haver de ser estudiats, no fa poc, per poder passar l'assignatura de filosofia a la Selectivitat, i així, un cop aprovada, convertir en lliures els estudiants afortunats.

Jean-Paul Sartre, arquetipus de l'intel·lectual compromès socialment i políticament i capdavanter del moviment existencialista, va fer de la llibertat una de les seves màximes preocupacions tant filosòfiques com literàries. Així doncs, des d'Antoine Roquentin fins a Orestes, hi ha un impuls que mou els personatges a cercar la seva llibertat, a saber que existeixen. Quan Egist li pregunta a Júpiter per què tem tant a Orestes, aquest li respon: "Sap que és lliure". Aquesta llibertat, però, té un preu, el cost de la qual és ser conseqüent amb els actes i les decisions. Al final de *Les mosques*, Orestes parteix d'Argos afligit pels turments i perseguit per les Erínnies. La llibertat es paga amb les conseqüències; és una navalla de doble fulla, on cadascú és culpable dels seus actes, on tothom té uns drets i uns deures. No en va, Sartre afirmà: "Estem condemnats a ser lliures". Aquesta premissa és posada en boca de Garcin, el qual, després d'una profunda introspecció, i després d'haver estat conscient i d'haver confessat els crims comesos en vida, comenta, en sorna, per haver comprès els límits de la llibertat de què disposen els humans: "L'Infern són els Altres". Un Infern on les accions són avaluades, constantment jutjades i posades en dubte per un tribunal que no és un mateix.

D'aquesta manera, segons Sartre, un ha de gaudir de la llibertat de què disposa sent conscient que aquesta mateixa llibertat pot ser la causa del seu sofriment. Perquè, al cap i a la fi, totes les persones han de carregar la seva pròpia creu, ja que, d'alguna manera o altra, com els comunistes resistents de *Morts sense sepultura*, els quals, en nom d'una ideologia que parlava de la llibertat, mataren fins al moment en què hagueren de morir ells, se l'han fabricada.

Itineraris

I ara què?

■ Isa Fontbona

Al llarg de la vida tots ens trobem en múltiples moments en els quals ens cal decidir-nos per una o altra opció, de fet, la vida consisteix en això, prendre decisions. Però, tots sabem que, des de petits, tenim unes obligacions, mínimes en comparació amb les que ens van arribant a mesura que ens anem fent grans, aquestes no són cap altres que les relacionades amb l'escola. Després de l'escola se'ns obliga a cursar l'ensenyament secundari, però... un cop aquí què?

Encara recordo el darrer curs d'ESO, pocs de nosaltres estàvem decidits sobre què fer després d'aquell any, però tot i no estar del tot convençuts, calia prendre una decisió. Alguns potser tenien clar no estudiar res i anar a treballar, però, a vistes d'ara, crec que com a mínim val la pena fer un darrer esforç i estudiar quelcom més, si més no per tenir un currículum una mica més llarg.

Recordo també el canvi d'institut, ja que en el meu cas vaig decidir cursar definitivament un batxillerat que no es feia a l'institut de Santa Coloma; el fet de fer aquest canvi va ser realment trencador, canvis de companys, de professors, de matèries, de maneres d'estudiar, d'ambient, fas nous amics... i ja ni parlar-ne del gran canvi que té lloc quan passes de l'institut de poble a la universitat.

Canviar d'institut per anar a cursar un altre batxillerat realment em feia una mica de mandra, més que res perquè ens acostumem a uns rols diaris, la quotidianitat, i quan t'has acomodats a aquests costa fer alguna cosa diferent, però no em penedeixo gens d'haver-me'n anat. Un canvi d'aires va bé, amb els amics, si realment ho són, pots continuar mantenint el contacte, encara que potser no els veuràs cada dia, però escollir què fer no ha d'anar en funció d'això.

No sé si cap de vosaltres té la intenció de marxar a estudiar el batxillerat artístic, però per poc que en tingueu una mica de ganes us ho recomanaria totalment. Aquest fou el camí que vaig emprendre ja fa uns vuit anys, marxar cada dia a Amer, amb autobús. Qui no feia un son durant aquell trajecte... i arribar allà era també desconcertant, sobretot el primer dia, quan no saps on has d'anar, a qui et trobaràs, com aniran les coses, si faràs o no grans amics, si els professors valdran la pena... Aquell institut... quins records... envoltat de natura, l'hora del pati passejant per l'antiga via del tren, convertida ara en una magnífica via verda... És un indret relaxant, però la feina hi és, com a tot arreu.

A tots els batxillerats hi ha unes matèries comunes, les que portem fent tota la vida, però la singularitat de cada batxillerat es troba en el camí que posteriorment vindrà, allò que fa propi cada estudi. En el cas de l'artístic, sobretot trobem assignatures relacionades amb el dibuix, la pintura, la fotografia, el disseny... i també història de l'art. És un batxillerat una mica estrany, en la mesura que aquest tipus d'assignatures et fan trencar amb allò que estàs més acostumat a fer a l'hora d'estudiar, els treballs són més actius, t'hi has d'involucrar d'una altra manera i, a més, has de ser capaç d'expressar quelcom propi de tu, has de ser capaç de, en certa mesura, conèixer-te per mitjà d'allò que crees. Pintar, dibuixar, gravar, fer fotografies... sembla una feina més fàcilment realitzable, però per pràctica que sigui també comporta una inversió d'hores a la quals cal dedicar-hi, i també cal pensar a l'hora de dur a terme aquests treballs, en tant que, com ja he comentat, cal ser capaç de trobar la pròpia originalitat.

Després de dos anys a Amer, va tocar fer el pas decisiu cap a la universitat, aquest és també un dels moments en els quals, de forma desconcertant, et veus novament acorralat per decidir, i en molts casos tampoc no ho tens clar. Quan vaig acabar el batxillerat no sabia què fer, si fer la

selectivitat i anar a la universitat o anar a fer algun cicle formatiu de grau superior, però, seguint un consell per part dels professors, vaig optar per passar per la selectivitat i anar-me'n cap a la universitat. Si alguns de vosaltres no sabeu tampoc què fer, i encara que tingueu clar que no voleu anar a la universitat, mereix la pena sacrificar aquella setmana i presentar-se a la selectivitat, més que res per possibles posteriors decisions; més val deixar enllestit allò que fa mandra fer el més ràpid possible, que deixar-ho per més endavant, perquè si fa mandra fer-ho al seu moment, més en farà al cap d'uns anys quan la majoria de les coses no us sonin de res.

La universitat és un gran canvi, ja no et trobes amb un esquema de feina tan marcat, com hem anat vivint fins a batxillerat. En el cas de la universitat no tens uns llibres de text amb les lectures i les activitats, sinó que, a part d'algunes excepcions, amb allò que et trobes és amb els programes de les assignatures i amb les corresponents bibliografies. El que has de fer és ser capaç d'organitzar-te la feina, escollir de les llistes bibliogràfiques allò que t'indiquin com a obligatori, i el que puguis, és clar, de la bibliografia secundària. Has de ser capaç d'imposar-te unes obligacions, perquè no tens treballs d'una setmana per l'altra, potser en el cas dels graus de Bolonya la cosa canviï, però almenys en el cas de les llicenciatures no era així; això fa que el termini de la presentació per un treball sembli llunyà, igual com les dates d'exàmens, però si no ets capaç de portar un treball mínimament constant és fàcil endur-se una patacada de regal.

Encara recordo unes paraules que un professor de l'institut em va dir: "Funcionem sota pressió, contra més feina tenim, més feina fem", i està totalment comprovat. Durant aquelles setmanes en les quals els exàmens se t'apropen, els treballs s'han d'entregar i encara no estan del tot enllestits, si cal ets capaç de llevar-te a les cinc del matí per enllestir-ho tot, fas un munt de feina. En canvi, quan tens una setmaneta de festa i saps que has de fer feina, penses: "Ja ho faré demà", i el demà no arriba mai! La universitat t'ajuda a madurar, suposo que pel fet d'exigir-te aquest grau de responsabilitat, i evidentment pels anys que hi passes, però tot i això, també et permet tastar una llibertat que possiblement fins aleshores t'era una mica més vedada, sobretot si marxas de casa per anar-te'n a viure a un pis. Cal, doncs, saber trobar el punt d'equilibri entre la responsabilitat amb les exigències del curs, i la festa, que evidentment hi és, per què negar-ho.

És normal trobar-se en aquests estats d'incertesa, aquests moments en els quals veus que s'acaba una etapa, i en comença una de nova, que no saps ben bé com encaminar. Però, si hagués de donar algun consell a algú, seria que no tingues por de prendre una decisió, qualsevol que fos, i més en aquesta edat, encara som a temps de rectificar després d'un error. Però equivocar-se per equivocar-se, val més fer-ho per estudiar més, que per no estudiar, perquè el fet d'arribar als cinquanta anys i no haver estudiat res, excepte l'ensenyament obligatori, fa que algunes persones s'adonin del seu error de joventut, i en la majoria de casos, és després ja massa tard per a tornar a fer el cop de cap en direcció als estudis.

En aquests moments jo em trobo en el darrer curs de la universitat, he fet dues carreres alhora, i això que la meua intenció era "no passar-me la vida estudiant", i també em trobo en el moment del "i ara què?". Tots sabem la mandra que fa passar-se algun cap de setmana estudiant o fent algun treball, els nervis que passem a l'hora de fer exàmens o exposicions orals, però també hi ha moments bons, i més quan escollim fer allò que ens agrada per continuar estudiant; esforçar-se en allò que més ens agrada fa que ens ho passem millor fent el que fem.

El canvi d'una etapa a una altra sempre és estrany i difícil, en un principi, i no pas fàcilment comparable respecte a l'etapa passada, però és bo assumir els canvis i tirar endavant.

Itineraris

La universitat

■ Arnau Figueras

Aquest curs he començat la universitat. La universitat és una institució que ofereix ensenyament superior. És, simplement, una opció més —la més habitual— dels alumnes que acaben el batxillerat. Com ja deveu saber la universitat desperta sentiments molts diversos entre els novells, perquè universitat és un nom genèric que engloba molts estudis diferents, molts centres d'ensenyament i, lògicament, moltes persones. Per tant, dir que la universitat és bona o és dolenta és un judici que val més evitar si no volem fer el ridícul bo i mostrant la nostra ignorància.

La universitat, en el meu cas, té els paràmetres següents: Universitat Autònoma de Barcelona, Traducció i Interpretació. El primer factor—tenint en compte que la UAB es troba, si fa no fa, a 90 quilòmetres de casa meva— implica que hagi de viure en un pis a prop del centre on estudio, perquè seria una bogeria anar i venir cada dia pel temps que comporten els desplaçaments. En segon lloc, la meva carrera és Traducció i Interpretació. Són uns estudis força moderns, és a dir, no són, per exemple, com la filosofia, amb llarga tradició en les universitats. Ara bé, de traductors, n'hi ha haguts des de fa mil·lennis.

La formació que es proposa per a les persones que volen —suposadament— esdevenir traductors es basa en l'ensenyament de llengües, juntament amb la seva cultura; la teoria i pràctica de la traducció; i altres assignatures, com ara informàtica. De moment, els ensenyaments que he rebut m'han interessat prou perquè pugui pensar que no ha estat un error triar aquest camí. Cal saber—i no sé si es diu prou clar en els llocs on pots informar-te sobre aquesta carrera— que la Facultat de Traducció i Interpretació no és una acadèmia de llengües ni una escola oficial d'idiomes. Per exemple, a classe d'anglès, no s'hi aprèn a mantenir una conversa, sinó que s'hi llegeixen molts textos amb atenció i s'intenta trobar la intenció de l'autor, la intertextualitat —la connexió amb altres textos—, on rau l'humor... tots els elements que permeten entendre cada idea que vol comunicar l'autor per poder-la expressar en la nostra llengua. Aquesta lectura minuciosa és normalment la causa que alguns alumnes abandonin aquesta carrera el primer any.

Un altre aspecte que no voldria deixar de dir és la possibilitat de trobar altres persones. A la universitat, hi van a parar alumnes d'arreu dels Països Catalans, també de l'Estat Espanyol i, en menys nombre, d'Europa —gràcies al programa Erasmus— o de la resta del món. Per a una persona que estudia traducció, el contacte amb altres llengües és molt positiu. Per exemple, els estudiants de xinès i japonès col·laboren amb estudiants nadius d'aquestes llengües per avançar més de pressa en l'aprenentatge. Pel que fa als estudiants dels Països Catalans, és molt útil poder sentir accents, expressions, vocabulari... a què no estem acostumats. Penso que és productivíssim per a un traductor perquè això augmenta les possibilitats per arribar a trobar la solució més adient per a un passatge. Per acabar, només volia dirigir-me als estudiants que estan a punt d'endinsar-se en el món universitari. La meva recomanació és que us informeu fins que no pugueu més de tots els estudis que us podrien interessar. Cal triar amb seny i pensant en el futur, que el món laboral és cada vegada més a prop.

Avall que fa baixada!

■ Maria Deulofeu

Aquell aire fresc fregant la fina i delicada pell, les inspiracions profundes i, alhora, els talls de respiració, el sentit de la llibertat i d'una irresponsabilitat responsable, el gaudi d'una jornada a l'aire lliure, anant sol o acompanyat o acompanyat però sol.

Impaciència, impaciència per esperar els companys que no dominen tant el tema. Impaciència o poques ganes per ensenyar-los a dominar-lo. Egoisme per no voler-los esperar. Ganes que en sàpiguen més per art de màgia o que agafin el que en diuen "experiència".

Quan no aixequem dos pams de terra, moltes vegades pensem que l'únic que necessitem per baixar una muntanya nevada són uns esquís i un bon casc. Sentir l'aire fresc i alliberar milers de molècules d'adrenalina ens sembla que és el millor que ens pot passar. Sembla que no faci falta esperar els companys que no en saben tant ni tenir cap mena d'intenció a ajudar-los.

No obstant això, quan n'aixequem quatre, de pams, potser pensem que per baixar una muntanya ben alta en comptes de necessitar uns esquís i un bon casc ens fa falta una bona companyia, uns amics que ens facin alliberar una gran quantitat d'adrenalina i bon humor mentre recíprocament ens ajuden o els ajudem a aixecar.

I si la vida ens porta per molts racons i raconets i podem decidir continuar baixant pistes a la nostra, deixant a tothom de banda i pensant que som els millors. O podem baixar conjuntament amb els nostres amics, passar-nos-ho genial i, fins i tot, aprendre molt dels altres. Ja ho diuen que no val la pena omplir la vida d'anys si no la vas omplint de vida.

Llocs per descobrir

El desert del Sàhara a l'hivern

■ Robert Alcañiz

Hola! Em dic Robert i aquesta setmana blanca he estat al Marroc (el Sàhara), i com que m'ha agradat molt us en faré un petit tastet per si us animeu a anar-hi.

Al desert no sempre hi fa calor, encara que a l'estiu en fa molta, els hiverns són secs i força freds. Perquè us en feu una idea, només plou dues vegades a l'any i sol ser a l'estiu. Al desert hi va nevar fa 20 anys, però tan sols van ser uns quants nuvolets que van deixar caure poques volves de neu. Però, si a l'estiu plou, creixen tot de plantes sobre la sorra que, en florir, deixen el desert ben canviat.

Encara que no ho sembli, al desert hi ha molta vida: les plantes adaptades al clima, animals estranys, pobles nòmades i turistes bocabadats. Tot aquest conjunt atrau els turistes d'arreu del món per presenciar un clima tan diferent, i amb tantes sorpreses.

Una d'elles és l'amabilitat de la gent, després d'un dia llarg de caminar portant el camell i xerrant amb tu, busquen un lloc bo per plantar la *haima* (una espècie de tenda gran), després les munten per dins i mentre un

va a buscar la llenya, l'altre fa el sopar i finalment fan un bon foc on canten cançons típiques, mengen i la fan petar sota el cel més estrellat que mai et puguis imaginar. Una

altra cosa que em va sorprendre va ser la voluntat que posen, i no pas pels diners sinó per plaer de fer feliç la gent, com per exemple estar hores i hores (des de les 12-4 hores de la nit) buscant un animal fins trobar-lo.

Una altra cosa que pot ser positiva per a alguns i negativa per als altres és que a l'hivern, al desert, no hi ha els rèptils ja que estan hivernant: serps, escorpins, llangardaixos... En part està bé però jo crec que si no les molestes no tenen motiu per mossegar-te, i jo de vosaltres no ho faria, perquè n'hi ha de mortals!

I si t'agrada la velocitat, pots practicar el sandboard (és com l'snowboard) a les dunes de més de 300 metres, és impressionant i fantàstic! Però la cosa més bona que sigui hivern és que no et mors de calor!

I a vegades, en un d'aquests moments en què et sents perdut en el desert, se't fa difícil pensar que hi ha gent que viu cada dia en aquests entorn, que els nens van igualment a una escola (nòmada, això sí), que els seus pares tenen una feina (pastors, comerciants, guies) i que la seva vida, tan diferent a la nostra, és per a ells el més normal del món.

Llocs per descobrir

Camins

■ Sylvia Barragán

Els jardins són camins, camins que porten enlloc, un cercle que es tanca en ell mateix. La meravella d'aquest jardins de la Costa Brava és que uneixen el paisatge: penya-segats, muntanya i mar.

El matí era un matí especial, ventós, ennuvolat, d'un tímid sol que només es deixava veure pels racons, sortia il·luminant camins d'un foc suau sobre el mar, un mar que en la llunyania es reflectia en tímides onades però que en trencar a la costa es tornava d'una força inusitada, era fort i dur com les mateixes roques.

Aquest mar fa contrast amb les fonts que deixen anar l'aigua de forma esglaonada. Les fonts d'aquest jardí són columnes d'aigua, als voltants també hi ha columnes convertides per l'escultura de la Mediterrània en verd *alçària a la llum*. Ens crida l'atenció una columna en especial, un xiprer s'ha deixat embolcallar per una planta enfiladissa que l'ha deixat sense espai però que li ha donat un abrigo per fer front a les tempestes.

El soroll del vent es barreja amb el soroll del mar i crea una melodia que ens acompanya durant tot el camí i ens fa viure l'entorn d'una manera molt nostra.

El soroll del vent es barreja amb el soroll del mar i crea una melodia que ens acompanya durant tot el camí i ens fa viure l'entorn d'una manera molt nostra.

Caminem pel jardí, seguim el recorregut marcat per la mà humana que ens mostra tot un seguit de verds diferents, verd que, en alguns moments, molt pocs, es torna lila o groc o vermell.

Tenim visions diferents, ell fa una reproducció mental amb la qual recrear-se, jo sento la força de la natura en totes les seves expressions i guardaré per a mi les sensacions i les emocions.

Verd alçària a la llum

l'heura se enfila

per fer front a les tempestes.

En la llunyania, tímides onades,

l'arribada és una trencadissa

de blanca escuma.

Camins de foc sobre el mar

ens apropen

i ens arropen les solituds.

El vent acaricia i es

barreja amb

el soroll del mar.

El pelegrí de Tossa

■ Mar Aragonès

El 20 de gener se celebra el dia del Pelegrí: la gent camina 40 km des de Tossa fins a Santa Coloma de Farners. És una tradició dels habitants d'ambdós pobles que va començar fa més o menys sis-cents anys.

Durant el segle XV al poble de Tossa hi va haver una epidèmia de pesta, que va arribar des de la mar. La llegenda diu que una dona va voler escapar de l'epidèmia i quan va arribar al mas de can Serra hi va trobar un jove, que li digué que tornés a Tossa i digués a les autoritats que demanessin ajuda a Sant Sebastià i que resessin al Sant. També els va dir que fessin un pelegrinatge a l'ermita més propera del sant fora del municipi de Tossa. Trobarien la direcció del camí penjant un xai de la torre més alta de Tossa: el costat que es quedés negre indicaria la direcció correcta per salvar-se de l'epidèmia.

Així ho varen fer, es van dirigir cap a Santa Coloma de Farners, i poc dies després l'epidèmia va anar desapareixent i van considerar que era una obra del Sant. Van decidir que cada any enviarien un pelegrí perquè l'epidèmia no tornés.

La peregrinació comença el dia 20 a trenc d'alba, quan es fa una missa. Es fa un esmorzar a can Sènia i es continua fins a Terra Negra on altres pelegrins s'esperen per afegir-se a la peregrinació. Es passa per: Tossa, Terra Negra, Caldes de Malavella, Can Baldiró, es creua Sils i es passa per Mallorquines, Riudarenes i Santa Coloma de Farners.

Hi ha pelegrins que van descalços, perquè han fet una promesa.

Alumnes del centre de tots els cursos van participar en aquesta peregrinació, per viure aquesta experiència i segur que molts repetiran i d'altres que no era el primer cop!

El Pare Pelegrí del 2011, Francesc Zucchitello, a Sils. Fotografia: Judit González

I si en fem una pel·lícula?

Una terrible invasió d'hongaresos (i 2)

■ Elvis Mallorquí

Som a mitjans del segle X després de Crist. S'acaba l'hivern. Ja fa una colla d'anys que els hiverns són més durs, almenys tants com fa que el poder dels fills i néts de Carlemany, el gran emperador dels francs, davalla i decreix. Les lluites entre els membres de la dinastia carolíngia i els prínceps i nobles dels diferents territoris han enterrat, de mica en mica, la idea de la unitat d'un imperi cristià a Occident, desaparegut el 476 quan l'últim emperador romà va ser deposat. A més, tres perills externs a l'imperi han acabat d'agreuja la crisi interna de l'imperi: les invasions dels vikings des del mar del Nord, els atacs dels pirates musulmans de la Mediterrània occidental i les incursions violentes dels hongaresos establerts a l'antiga província romana de Pannònia.

Els hiverns encara eren més durs a les planes i estepes del Danubi, allà on s'estenia la terra de Pannònia, la regió que més aviat va escapar del control dels emperadors romans. Els visigots la van ocupar el 378, els huns cap el 425, els ostrogots el 452; després hi passaren els longobards cap al 500 i finalment, el país va quedar en mans dels àvars el 546. Durant dos-cents anys els àvars van controlar aquell territori, però a la fi del segle VIII Carlemany els va derrotar i es va apoderar dels seus fabulosos tresors. Després, durant bona part del segle IX, les terres de Pannònia van quedar gairebé desertes. L'any 896, el príncep Árpád va guiar el seu poble, uns 250.000 magiars o hongaresos, cap a aquestes terres. Eren originaris dels llunyans Urals, però feia alguns segles que la pressió de pobles veïns com els petxenecs i els khàzars, establerts a les ribes del mar Negre, els va conduir cap a Occident.

El príncep Árpád creuant els Cárpatos. Pintura d'Árpád Feszty (1896)

Encara que s'haguessin assentat a Pannònia, els hongaresos romanien fidels al mode de vida nòmada típic de les estepes russes: als estius sortien expedicions militars cap a les terres de les actuals França, Alemanya i Itàlia per obtenir botins. Les seves virtuts militars eren una fabulosa habilitat damunt dels cavalls, una gran destresa en el maneig de l'arc i dels carros lleugers i una enorme ferocitat. Però, per damunt de tot, era el terror que generaven el que immobilitzava els seus enemics: eren baixets, amb la cara morena, els ulls enfonsats, les galtes marcades amb cicatrius i el cap rapat i mostraven una ferocitat extrema, mataven els vells i els homes, empronaven les dones i els infants per vendre'ls com a esclaus.

Fins l'estiu del 942 els hongaresos mai no han creuat els Pirineus cap al sud. Però ja han arribat a les portes d'Hispania: els guardians de les Cluses, a mig camí entre el Voló i el Portús, els han impedit el pas de Panissars i la Jonquera que els conduïa cap a la Via Augusta, l'antiga ruta

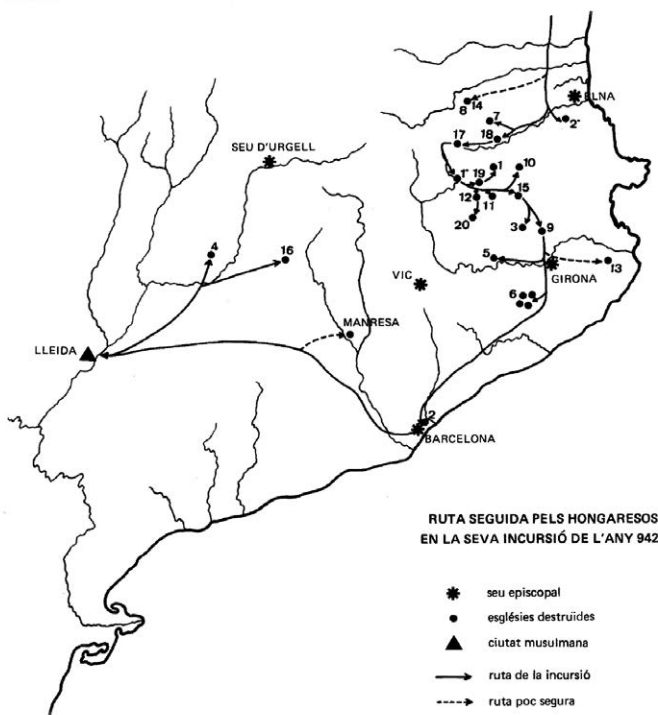
Les expedicions dels hongaresos sobre Europa Occidental i Oriental.

empedrada construïda pels romans. Però això no ha estat suficient: els temibles hongaresos comencen a remuntar el curs del riu Tec, al Vallespir, fins arribar al coll d'Ares des d'on entren a les terres de l'antic comtat de Besalú, l'actual Garrotxa. Les esglésies de Riuferrer, Prats de Molló i Camprodon, són cremades i destruïdes, després les de Sant Julià de Ribelles, Sant Feliu del Bac, Sant Pere Despuig, Sant Joan les Fonts i Sant Andreu del Coll; segueixen cap a Besalú, Albanyà i Banyoles abans d'arribar a les portes de la ciutat de Girona. Les antigues muralles romanes, aixecades al segle III, resisteixen l'embestida d'un exèrcit de genets, que saquegen tots els monestirs propers, des d'Amer a Fontclara al Baix Empordà. Després, prenen el camí de Barcelona deixant noves destruccions al seu pas: l'església de Santa Coloma de Farners queda enrunada per uns "nefandis paganis que vocant Ungulis", per uns malvats pagans anomenats hongaresos. A Barcelona, les muralles tornen a repel·lir els atacants, que acaben incendiant el monestir de Sant Pere de les Puel·les situat als afores de la ciutat. Finalment, els hongaresos se'n van cap a l'interior de Catalunya i les terres dominades pels musulmans.

A Lleida hi arriben el 7 de juliol del 942. Els hongaresos intenten assetjar la ciutat durant vuit dies, però no tenen ni força ni temps per sobrepassar les muralles i entrar a l'interior de la ciutat musulmana. Els queviures i els farratges els comencen a escassejar. En canvi, fan presoner el governador de Barbastre durant prop d'un mes, fins que el 12 d'agost un mercader musulmà en paga el rescat corresponent. Tot seguit, els hongaresos emprenen el viatge de retorn cap al seu país, saquejant la vall de Rialb i el nucli de Solsona al seu pas. Però, segons les notícies que arriben a oïdes del califa de Còrdova, els "francs i la gent de nacions veïnes" va infligir una forta derrota als hongaresos en la seva retirada. La batalla sembla que té lloc a Balltarga, on l'exèrcit dels comtes catalans, els "francs", han esperat el pas dels hongaresos per atacar-los d'imprevist en el congost del Segre, just allà on es comença a obrir la plana de la Cerdanya. La batalla és la més cruenta de les que es recorden: també hi resulten ferits i morts el fill del comte de Barcelona, el bisbe d'Urgell i el comte d'Urgell.

Mai més no van tornar els hongaresos a les terres que esdevindrien Catalunya. Però el seu record va perdurar durant molts anys. A molts racons d'Europa es pregava Déu per tal que els lliurés de les fletxes hongareses –"sagittis hungarorum libera nos Domine"–. A les terres catalanes, en canvi, el temor dels hongaresos va fer que les esglésies destruïdes s'aixequessin de bell nou d'una manera molt més sòlida, tal com va passar a Santa Coloma de Farners: mentre la primitiva església, o basílica, devia tenir molts elements de fusta que van cremar el 942, el nou temple consagrat el 951 ja era completament de pedra, en un estil que avui anomenem "pre-romànic".

I si en fem una pel·lícula?

L'itinerari dels hongaresos en terres catalanes durant l'estiu del 942, segons Albert Benet.

El que és més remarcable és que aquest nou edifici no el va refer la comunitat de feligresos del lloc, sinó que va ser un magnat, el vescomte Ènnec, qui ho va fer. Des d'aleshores, a ell se li permetia controlar directament l'església i les rendes que generava, com el delme. És així que van néixer els primers senyors feudals. Amb les rendes que obtenien de les esglésies, els comtes, els vescomtes i els seus ajudants van començar a construir els castells que havien de protegir les poblacions rurals d'atacs com el dels hongaresos del 942 o com el dels musulmans d'Al-Mansur el 985. Però, a la llarga, aquests mateixos castells es van convertir en les seus d'uns llinatges nobiliaris que s'apropriaven, per la força de les armes, els ingressos necessaris al seu nivell de vida de la població pagesa de la contrada.

Després de l'estiu del 942, els hongaresos no van tornar mai a les terres catalanes. De fet, el 955 van ser derrotats a la batalla de Lechfeld, a prop d'Augsburg (Alemanya), per l'emperador Otó I. Poc després van ser cristianitzats i el 1001 Esteve I va ser coronat, amb l'acord del papa, com a rei d'Hongria. El seu atac a les terres catalanes, però, va tenir unes conseqüències que van durar molt més: el temor al seu retorn va sentar les bases per a l'establiment definitiu de la societat feudal a casa nostra.

Bibliografia

BENET, Albert (1982): «La batalla de Balltarga. Epíleg de la incursió d'hongaresos a Catalunya l'any 942», *Quaderns d'Estudis Medievals* [Barcelona], n. 10, p. 639-640.

BENET, Albert (1982): «La incursió d'hongaresos a Catalunya l'any 942», *Quaderns d'Estudis Medievals* [Barcelona], n. 9, p. 568-574.

BRAMON, Dolors (2000): *De quan érem o no musulmans. Textos del 713 al 1010 (Continuació de l'obra de J. M. Millàs i Vallicrosa)*, Barcelona – Vic: Institut Universitari d'Història Jaume Vicens i Vives – Institut d'Estudis Catalans – Eumo Editorial.

Webs consultades:

Hungarian people:
http://en.wikipedia.org/wiki/Hungarian_people (en anglès)

Música

10 milles per veure una bona armadura

■ Ernest Morell

Ja el tenim aquí! Després de més d'un any d'espera per fi ha sortit a la venda (i, evidentment, a la descàrrega) el segon treball dels Manel. Durant aquest temps en què han deixat de fer concerts i s'han dedicat de ple a fer noves cançons han anat sorgint interrogants. Interrogants que han anat fent-se més i més gràcies a una bona campanya de marqueting duta a terme per la multinacional Warner, que ha sabut crear molta expectació entre els fans.

Doncs bé, tots aquests interrogants van quedar resolts el dimarts 15 de març, dia en què **10 milles per veure una bona armadura** va sortir a la venda, convertint-se, en poques hores, en el CD més venut a l'Ítunes en tot Espanya.

El cd comença amb *Benvolgut*, una atrevida carta a l'"ex" de la teva parella, cançó que ens recorda clarament l'ambient de *Els Millors Professors Europeus*, el primer disc. Però a mesura que avancem, amb *El Gran Salt* o l'electrònica de *Boomerang*, comencem a trobar sorpreses. Aquestes sorpreses tenen a veure bàsicament amb 3 factors.

El primer seria la instrumentació. Mentre que al primer treball trobem bàsicament l'ukelele, la guitarra, el baix i la bateria, acompanyats, només a vegades, del clarinet, l'acordió o algun vent metall, a **10 milles...** ens trobem amb una varietat molt més gran d'instruments, fins al punt que a *Aniversari* hi ha una orquestra sencera. Tot i així, la varietat d'instruments sempre és l'adequada per a la cançó.

En segon lloc ens fixem en la maduresa de les cançons. El principal motiu d'aquesta maduresa són els arranjaments, molt ben elaborats i sempre encertats; altres motius podrien ser unes dinàmiques molt ben cuidades o uns matisos harmònics ben buscats.

Per últim, ens sorprenen també les lletres. Fins ara, ens tenien acostumats a cançons que, majoritàriament, tractaven de parelles o, si més no, hi tenien relació. També eren característics en els detalls quotidians i costumistes. En canvi, ara ens trobem amb més varietat de temes: des d'un soldat enmig d'un desembarcament fins a la narració de com uns nens juguen amb un boomerang, passant per una cançó marinera o la fantasia d'entrar al desig d'algú.

En conclusió, ens trobem amb un bon segon treball, que en cap cas ha decebut, sinó que ha sorprès i que serà interessant veure com l'adapten al directe.

All time low

■ Sergi Guillén

All Time Low és una banda de música que toquen *pop-punk* i una mica de *power-pop*, però sobretot *pop-punk*. Està constituïda per cinc membres que són: l'Alex Gaskarth, que és el cantant solista i guitarrista del grup, en Jack Barakat, que és guitarrista solista i en algunes cançons fa els cors, en Zack Merrick, que és el baixista i en totes les cançons fa cors, i per acabar en Rian Dawson, que és el bateria del grup.

Tot va començar a l'institut on anaven, ells ja es coneixien des de feia temps i un dia van començar a parlar de formar un grup. Al principi feien *covers* de les bandes *Green Day* i *Blink-182*. Van firmar el seu primer segell discogràfic l'any 2004 a la discogràfica americana *Emerald Moon Records*.

Música

Van gravar el seu primer àlbum a l'any 2005 i li van posar el nom de *The Party Scene*. Abans de graduar-se a la secundària van firmar un segon contracte discogràfic amb la discogràfica americana *Hopeless Records*. Aquella mateix any van gravar les cançons del seu àlbum que seria tot un debut, en aquest àlbum li van posar el nom de *Put up or Shut up*. L'any 2010 van gravar un DVD d'un concert que van fer a Nova York.

La seva productora i el manager van crear un concurs que tractava que els guanyadors del concurs fessin de taloners a *ATL*, en el primer concert que van fer a Barcelona. Els guanyadors van ser la banda de *power-pop* barcelonina anomenada *Amelie*.

www.myspace.com/alltimelow
www.alltimelow.com
www.atlhustlerclub.com
www.youtube.com/watch?v=TIw3b0_LG-0

LOST STEREO

*Through misplaced words and a sinking feeling
 I got carried away
 Sick, Sick of sleeping on the floor
 Another night, another score
 I'm jaded, bottles breaking*

[Chorus]

*You're only happy when I'm wasted
 I point my finger but I just can't place it
 Feels like I'm falling in love
 When I'm falling to the bathroom floor
 I remember how you tasted
 I've had you so many times - lets face it
 Feels like I'm falling in love alone
 Stella would you take me home?*

*2am I'm on a blackout binge again
 You know I don't need sleep
 And I lost my keys,
 But I've got so many friends
 And they keep, keep me coming back for more
 Another night, another score
 I'm faded, bottles breaking*

[Chorus]

*One more reason I should never have met you
 Just another reason I could never forget you*

*Down we go, the rooms spinning outta control
 Lose yourself in a chemical moment
 The night life's taking it's toll
 That's just the way it goes
 Come on, Stella would you take me home?*

*You're only happy when I'm wasted
 I point my finger but I just can't place it
 Feels like I'm falling in love alone
 Stella would you take me home?*

(...)

Amelie

■ Sergi Guillén

Amelie és un grup molt jove, que s'ha anat obrint camí dins la indústria de la música. Ells toquen un estil de música molt peculiar, que és el *power-pop*, aquest estil de música el toquen molts grups americans, com ara *CASH CASH*.

Tot va començar quan en Carles Ribes, que és el cantant i guitarrista del grup, l'Albert Segú, que és l'altre guitarrista del grup, i l'Àlex Pla, que és l'altre cantant i a més toca el sintetitzador, que és com un teclat però més petit que es fa servir molt en el *power-pop*, van decidir formar un grup. Es van passar un temps sense bateria, perquè el bateria anterior, per motius personals, va decidir marxar del grup. Al cap d'un temps es van incorporar en Marcel Selva a la bateria i l'Edgar Regi al baix elèctric.

Quan van tenir el grup format van pensar en quin idioma cantarien, ells estaven entre l'anglès, el castellà i el català, però al final van decidir fer música en català i pensaven que sortiria bé. Estan influïts per *All Time Low*, *Mc Fly*, *Simple Plan*...

Ara ja han acabat el que seria el seu primer CD, que l'han batejat amb el nom de *Somiant desperts*, per cert, aquest CD sortirà a la venda. El CD està constituït per 11 temes en català, que són de *rock* i *power-pop*.

A més han guanyat el concurs de *All Time Low*, aquest concurs era per fer de taloners a la famosa banda americana *All Time Low*. Aquest concurs es va fer perquè *ATL* era la primera vegada que actuaven a Barcelona i el concert es va fer a la sala Apolo de Barcelona.

A finals de 2010 *Amelie* firma un contracte amb Música Global. I des de passar per quasi tots els escenaris de tota la geografia catalana fins ara han continuat donant canya i alegria a la gent.

www.myspace.com/amelieband i www.amelie.cat

Música

SOMIANT DESPERT

*Avui és ben difícil saber que tot el món és meu.
Jo tot el que vull és estar junts, ohohohohohoh
Escriure un somni on només hi som tots dos ohohohohohoh*

*I sento, i penso que sense tu, jo no sóc res,
Desitjo, i busco en el teu cor un racó per poder estar amb tu!*

*Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, jo seria el més feliç del món,
Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, res podria ser millor que això,
n'hi hauria prou.*

*Que cada minut que sóc amb tu, ohohohohohohoh
No vull que acabi mai, no ho vull per res del món ohohohohohoh*

*I sento, i penso que sense tu, jo no sóc res,
Desitjo, i busco en el teu cor un racó per poder estar amb tu!*

*Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, jo seria el més feliç del món,
Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, res podria ser millor que això,
n'hi hauria prou.*

*I penso, i sento que sense tu, jo no sóc res,
Desitjo, i busco en el teu cor un racó per poder estar amb tu!*

*Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, jo seria el més feliç del món,
Si escoltar el teu somriure, fos tant fàcil, res podria ser millor que això,
n'hi hauria prou.*

Activitats del centre

DENIP 2011 IES de Santa Coloma de Farners

Aquest any és molt especial ja que fa vint anys que celebrem el DENIP en el nostre Institut. Any rere any hem anat aprofundint la "cultura de la Pau" i hem anat treballant aspectes i valors que ens ajuden a ser "constructors de Pau". Fa dos anys vàrem treballar els conflicte bèl·lics al món. L'any passat vàrem parlar dels Premis Nòbels de la Pau i de personalitats o institucions que han treballat o treballen pel bé la Humanitat.

Aquest any, en canvi, hem treballat els "MURS AL MÓN" com a "BARRERES ALS DRETS HUMANS". Cada grup-classe ha treballat un mur dels 16 que hi ha al món i després ha fet una reflexió sobre el tema. Per altra banda a nivell de tutoria també s'ha contestat a un qüestionari, "TEST DE LA PAU", per veure si som o no de la "cultura de la Pau". Immediatament es va fer una reflexió i es van escriure dos o tres punts per viure la Cultura de la Pau.

Però no només hi ha "murs o barreres" a nivell internacional, sinó que sovint hi ha o pot haver-hi "murs o barreres" a nivell personal: amb els nostres companys, a la nostra família, amics o amb qualsevol persona que ens trobem. Tractem de "fer caure aquestes barreres" acceptant l'altre tal com és i descobrint "el positiu" de cada persona, només així serem capaços de ser "constructors de Pau" cadascú en el nostre ambient en el dia a dia.

Després d'haver treballat durant dues setmanes aquests temes, es va fer un acte conjunt al pati, en principi havia de ser el divendres 28 de gener de les 12,40 a les 13,35, però per motius meteorològics el vàrem ajornar pel divendres 4 de febrer. En aquest acte conjunt hi va participar tota l'ESO, des de primer a quart. Aquest any a causa de la dificultat de so i també a la situació dels cartells, va ser més difícil seguir en silenci i atenció tot el que s'anava exposant, que era el fruit del treball de tots. Malgrat a que hi ha molts aspectes per a revisar i millorar, creiem que ha estat positiu per les moltes persones que s'hi han involucrat. En el pati es va muntar un "mur gegant" fet pels diferents murs, preparat pels alumnes de la Comissió per la solidaritat, la majoria dels alumnes de quart d'ESO. A mida que anaven explicant el mur en qüestió, s'anava traient la capsa corresponent (que representava el mur) i anava apareixent la paraula PAU en un gran cartell i molt bonic fet per les alumnes del Cicle superior d'Educació Infantil. Al mateix temps hi havia un gran mapamundi preparat pels professors i alumnes del PQPI on s'anaven assenyalant els llocs dels diferents murs. Aquest acte va ser presentat i coordinat pels alumnes de la Comissió amb col·laboració amb molts altres que exposaven davant de tots el resum del "mur" i la reflexió o frase sobre la Pau. Entre exposició i exposició hi havia un fragment musical i al final es van posar dues cançons sobre la Pau: "Venim del nord, venim del sud" d'en Lluís Llach i "Sembla la Pau" del

Activitats del centre

Gen Rosso. La coordinació d'aquests moments va ser el professor Martí Torras. Com a cloenda de l'acte vàrem dir "Tots junts hem anat fent caure el "mur gegant", ara la proposta és que cadascú allà on estem fem caure tots aquells "murs o barreres" que ens separen dels altres, per tal de ser **"Constructors de Pau" en el dia a dia**".

I per ajudar-nos a ser aquests **Constructors de Pau**, vàrem llegir el **MANIFEST PER LA PAU 2011** que us posem a continuació.

MANIFEST PER LA PAU DENIP 2011

Respectem la vida i la dignitat de cada persona, sense discriminacions ni perjudicis.

Defensem la llibertat d'expressió i la diversitat cultural mitjançant el diàleg.

Comprometem-nos a conèixer qui és diferent de nosaltres per descobrir la seva riquesa, donant prioritat a tot el que ens uneix.

Compartim amb els altres no només el que posseïm sinó el que som.

Donem un somriure, no costa res i dóna molt. Dura tant sols un instant, però el seu record de vegades és etern.

Custodiem la terra a fi de lliurar-la més bonica a les futures generacions.

La força de la Veritat, la força de la justícia, la força de l'Amor són els instruments de la no-violència.

L'Amor, està escrit en el ADN de cada home, és a dir en el cor de cada persona i és la força més potent, fecunda i segura que pot unir a tota la humanitat i en definitiva construir la PAU.

Un altre activitat que es fa també cada any en motiu del DENIP és **L'ESMORZAR INTERCULTURAL**. Com cada any en motiu del **DENIP**, es va fer el **"7è esmorzar intercultural"** amb la participació no només dels alumnes de l'aula d'acollida, sinó de molts altres dels diferents grups i nivells. Ha estat un moment molt bonic on cadascú ha posat en comú els seus plats típics de cada país i molts alumnes i professors hem pogut provar i gaudir dels deliciosos menjars de tants llocs del món. Ha estat una ocasió per a constatar que la diversitat cultural és una riquesa en tots els sentits.

També amb motiu del **DENIP** els alumnes de **Batxillerat i de Cicles Formatius** van assistir a una **xerrada-col·loqui amb ARCADÍ OLIVERES i BOADELLA, economista i un reconegut activista per a la Justícia i la Pau**. Ha col·laborat habitualment en les revistes *Canigó* i *Serra D'Or* i el *Diari de la Pau* i ha participat en més de 60 llibres i publicacions. En aquesta xerrada va parlar bàsicament dels diferents conflictes bèl·lics que hi ha en

el món i les seves causes, bàsicament injustícies socials i econòmiques, en definitiva que no es respectem els drets humans. Per altra banda es va fer una anàlisi de totes aquestes situacions. Va ser molt interessant i enriquidor. Es constata una vegada més que la violència, la guerra no és la solució a tots aquests problemes. Cal que hi hagi una **distribució equitativa dels béns** perquè tothom tingui el necessari i al mateix temps **establir ponts de diàleg per a construir la Pau**.

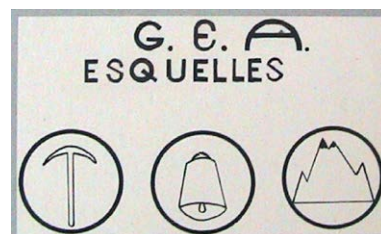
Finalistes d'un concurs de disseny de samarretes a Amer

■ **Maria Puigdemont**

El *GEA Esquelles*, grup excursionista d'Amer, em va informar d'un concurs per dissenyar la nova samarreta del grup i vaig creure avinent de fer-ne una proposta als alumnes de 3r i 4t d'ESO. La samarreta havia de ser de color vermell i el dibuix en blanc, sense matisos i el tema l'excursionisme i algun símbol del grup (en aquest cas, l'esquilla, el piolet, etc.).

Crec que en Joaquim Aranda de 3rB el va interpretar força bé i tot i que caldrien alguns retocs, el cas és que va quedar finalista i des d'aquí el voldria felicitar i a tots els que s'hi van presentar amb propostes prou interessants.

Si voleu veure la ressenya de l'activitat, la podeu trobar a la revista *El Batall* que el grup *Esquelles* ha donat a la biblioteca del centre.

Estrenem samarretes

Des de l'any 2002 que el grup Esquelles no renovava el disseny de la samarreta, per això aquest any la nova Junta hem volgut fer-ne de noves.

Es va decidir escollir el disseny a través d'un concurs obert a tothom que tingués ganes de crear la nova imatge del grup. D'aquesta manera vam creure que seria més participatiu, i així els socis s'hi podrien sentir identificats.

El que teníem clar des de bon principi era que el color de les samarretes havia de ser el que ens identifica com a grup: el vermell. El contingut del disseny quedava en mans de l'autor.

Així que el dimecres 6 de novembre el jurat, format per membres de la Junta, ens vam reunir per escollir, entre una vintena de propostes, el disseny guanyador. L'autor d'aquest és en JOAN MULL d'Olot.

Des d'aquí volem agrair la participació a totes les persones que van presentar propostes de disseny i felicitar als tres finalistes: Quim Carbonés, Joaquim Aranda i Joan Mull.

A la "botigueta del grup" hi trobareu samarretes tècniques per a noi i noia i samarretes de tires per a noia a 10 €, i també samarretes de cotó per a nens i nenes (a partir de 2 anys) per 8€.

A partir d'ara ja podreu lliur de samarreta nova!

Cecí Bosch, Irene Bosch i Laura Feixas

Foto: Albert Panagudà

Activitats del centre

Activitats de Fol

■ Isa Hernández i Eva Albert

Durant aquest segon trimestre s'han dut a terme diferents activitats de Fol, alguna d'elles molt destacables. La majoria es van portar a terme en la darrera *Setmana d'Orientació* realitzada del 21 al 25 de febrer on van participar diferents professionals tan interns com externs al centre. L'objectiu era oferir-nos diverses xerrades i tallers relatius a l'orientació pedagògica i laboral dels nostres alumnes.

Així es van impartir xerrades a partir de 4t d'ESO sobre els cicles, i d'altres adreçades als nostres alumnes de formació professional com tècniques d'estudi, taller de creació d'empreses, sindicació, orientació laboral, prevenció de riscos laborals que afecten directament a la salut, tècniques de relaxació... En definitiva activitats molt variades que van donar lloc a una setmana de formació molt completa.

Val la pena destacar el nivell d'implicació de tots els col·laboradors que van contribuir a què aquesta setmana resultés molt satisfactòria per a tots. És per això que des de l'àrea de Fol volem agrair les aportacions que van fer tots els ponents i conductors de tallers, com de l'equip directiu i la resta de professorat que varen col·laborar cedint hores i espais per facilitar-nos la feina a tots.

El resultat ens anima a continuar treballant i millorant perquè la setmana de Fol continuï realitzant-se i es vagi estenent d'una manera més global a tot el nostre centre.

D'Altra banda el passat 27 de gener vàrem sortir tots els cicles de grau superior a veure el *Mètode Grönholm* al teatre Poliorama de Barcelona. Vàrem passar una tarda molt agradable, amb sorpresa final inclosa, quan l'actor Jordi Díaz va sortir a saludar-nos ja que havia passat part de la seva infantesa a Santa Coloma i en guardava molt bon record.

Xerrada d'orientació laboral

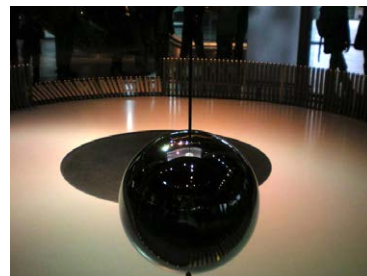

Foto amb l'actor Jordi Díaz

Setmana Blanca: visita al Cosmocaixa dels alumnes de 1r d'ESO

■ Arnau Restudis

Durant la ja passada setmana blanca, els alumnes de 1r d'ESO vam fer una visita al Cosmocaixa, anant també al Planetari. L'excursió era voluntària, però els que van decidir no anar-hi s'ho van perdre i crec que, si no tenien res a fer, allà no s'haguessin avorrit. El Cosmocaixa és un museu que té diferents zones sobre unes coses o unes altres, com per exemple la Sala de la Matèria, el Bosc Inundat, el Planetari o zones temporals...

La Sala de la Matèria és una de les sales més grans del museu i a l'entrada d'aquesta zona hi ha el pèndol de Foucault que demostra la rotació de la Terra. Però una de les coses que ens van agradar més va ser totes les màquines i fórmules que demostren diferents coses sobre lleis

de la matèria perquè hi havia demostracions molt interessants com què passa quan hi ha una onada, com s'enlaira un globus... També expliquen els tipus de matèria que hi ha detalladament.

El Planetari va ser el motiu real de la visita. Vam anar a veure *Gènesi*, que parlava de l'origen de l'univers, de les constel·lacions i dels planetes. Això també ens va agradar molt, però va ser massa curt (mitja hora aproximadament). Després del Planetari vam anar a dinar a la Plaça de la Ciència.

El Bosc Inundat és una rèplica molt ben feta de la selva amazònica en què hi ha: arbres molt alts, una serp, moltes piranyes, peixos molt grans i molt petits i, fins i tot, un caiman. En aquesta mini selva cada certa estona fan ploure artificialment com si fos la selva amazones autèntica. Va estar molt bé.

Les zones temporals són petites exposicions que fan d'un tema o un altre. Aquests dies va dels esquelets de dinosaures trobats al desert del Gobi (Àsia Central). En aquesta exposició hi havia tot d'esquelets de diferents dinosaures, petjades i ous de dinosaures que s'han trobat allà. A més a més hi ha algun esquelet sencer. Aquesta zona també ens va impressionar molt.

El museu Cosmocaixa va ser un bon lloc per fer l'excursió, perquè ens va agradar a tots i no va ser gens avorrida. La botiga de records era molt cara, però molts dels que van anar a l'excursió van comprar alguna cosa. Jo crec que aquest tipus de excursions s'haurien de repetir en llocs igual d'interessants. I fins aquí el reportatge d'aquesta excursió al Cosmocaixa.

Activitats del centre

1r Intercanvi VELO-BICI.CAT IES Santa Coloma de Farners – IES Josep Maria Quadrado (Ciutadella de Menorca)

L'intercanvi VELO-BICI.CAT és un programa multidisciplinar adreçat a alumnes de 3r d'ESO on el protagonista és la bicicleta de muntanya BTT que serveix de fil conductor a un projecte que engloba diverses disciplines destinades al coneixement de l'entorn més proper i a compartir aquest coneixement amb alumnes d'un altre institut, en el nostre cas es tracta de l'IES Josep Maria Quadrado de Ciutadella de Menorca.

El programa consisteix a preparar cinc rutes en BTT pels voltants de Santa Coloma de Farners per realitzar cadascuna d'elles en una jornada escolar i treballar-les a fons. Cada ruta tindrà uns continguts didàctics que els nostres alumnes hauran de ser capaços d'explicar als seus companys menorquins durant el recorregut. Els continguts poden ser de temàtica històrica, cultural, antropològica, paisatgística, natural...

Cada ruta tindrà uns alumnes especialistes que s'encarregaran de treure tot el suc possible a la jornada sense perdre de vista l'objectiu principal que és disfrutar d'una activitat saludable i respectuosa amb el medi on es practica com és la bicicleta de muntanya.

En aquesta primera edició del VELO-BICI.CAT tenim 13 alumnes apuntats i amb moltes ganes de fer les coses ben fetes i quedar bé davant els seus companys menorquins.

El programa VELO-BICI.CAT ha començat amb un intercanvi de correus electrònics entre els participants d'ambdós instituts. La temàtica d'aquestes trameses de correus està pactada i es fa setmanalment. D'aquesta manera els alumnes es van coneixent i van coneixent l'entorn del company d'intercanvi abans de visitar-se.

La primera part de l'intercanvi es durà a terme durant la segona setmana de maig. Viatjarem a Menorca i allà farem les cinc rutes que ens tindran preparades i ens allotjarem a casa dels nostres companys ciutadallencs.

La segona part de l'intercanvi es farà la darrera setmana de juny, durant aquesta setmana acompanyarem els menorquins per aquestes contrades en les cinc rutes que els haurem preparat.

Les rutes que tenim previst realitzar són:

Primera ruta.

Ermita i castell de Farners – Sant Pere Cercada – Santa Victòria Sauleda
Continguts didàctics. Romànic. Sureres. El treball del suro. El Rocar.
Sortida i arribada a l'institut.

Segona ruta.

Riudarenes – Sils – Estanys de Sils – Argimon.
Continguts didàctics. Zona humida dels Estanys de Sils.
Sortida i arribada a l'institut.

Tercera ruta.

Susqueda – Sau – Susqueda.
Continguts didàctics. Aprofitament de recursos energètics i el seu impacte ecològic i social. Presa de Susqueda. Ruta dels bandolers.
Sortida i arribada a la presa del pantà de Susqueda.

Quarta ruta.

Anglès – Girona – Volcà de la Crosa – Vilobí
Continguts didàctics. Ruta del Carrilet. Barri jueu de Girona. Zona volcànica.
Sortida i arribada a l'institut.

Cinquena ruta.

Arbúcies – Castell de Montsoriu – Coll de Revell
Continguts didàctics. Museu de la Gavella. Els Cabrera, senyors feudals.
Sortida i arribada a Arbúcies.

T'AGRADARIA SER MEMBRE DE LA REVISTA?

DÓNA LA TEVA OPINIÓ
SOBRE EL QUE VULGUIS

NARRACIONS

REPORTATGES

FOTOGRAFIES

DIBUIXOS

CURIOSITATS

PASSATEMPS

COMENTARIS CRÍTICS

...

NO T'HI PENSIS MÉS!

"Les paraules constitueixen la droga més potent que mai hagi estat inventada per la humanitat"

R. Kipling (narrador)

Si estàs interessat o simplement vols fer algun suggeriment o enviar algun escrit posa't en contacte amb algun dels membres del consell de redacció o de la coordinació de biblioteca (Ramon Llorens i Sylvia Barragan) o envia un correu electrònic a revistaessantacoloma@gmail.com

